

Sjeldne fugler i Norge i 2018

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Topphegre (*Squacco Heron*, *Ardeola ralloides*) Tromsø havn, Tromsø (TR) 7. desember 2018. Denne arten var det eneste tilskuddet på den norske A-listen dette året. Foto: Jonas Langbråten.

Tor Olsen

Dette er årsrapport nr. 43 fra NSKF. Denne rapporten presenterer først og fremst funn fra 2018, men 90 godkjente funn fra tidligere år er også inkludert.

Saksbehandlingen

Den ordinære saksbehandlingen omfatter totalt 290 ferdigbehandlede funn, hvorav 264 publiseres som godkjent i denne rapporten. Av disse gjaldt seks hybrider, ett ble plassert i kategori D og tre havnet i kategori E. Komiteen vurderte 25 funn som utilstrekkelig dokumentert for inkludering i den norske funnstatistikken. I tillegg ble ett funn henlagt. Som vanlig vil vi presisere at disse funnene ikke nødvendigvis

representerer feilbestemte fugler. De fleste er mangelfullt beskrevet og/eller dokumentert, og kan på det grunnlaget ikke inngå i den offisielle norske funnstatistikken.

I tillegg til den ordinære saksbehandlingen har den samlede funnmassen av rødhalsgås *Branta ruficollis* og kaspimåke *Larus cachinnans*, samt det eneste tidligere godkjente funnet av sibirsnipe *Calidris tenuirostris*, vært oppe til revurdering. Resultatet av dette arbeidet presenteres til slutt i denne rapporten.

Flere vil nok fortsatt savne funn av gulbeinmåke *L. michahellis* i denne rapporten, ettersom det

er rapportert flere funn av arten fra rapportåret. NSKF jobber med en totalvurdering av norske funn av gulbeinmåker, der hensikten er å sette klare krav til dokumentasjon for publisering av arten, som i noen tilfeller kan være vanskelig å skille fra andre måkearter. I den forbindelse står alle funn fra rapportåret fremdeles på vent.

Nye taksa for Norge

I denne rapporten presenteres én art og to underarter som er nye på den norske A-listen, mens én art er tatt bort som følge av revurdering. Med dette blir den offisielle norske artslisten (kategoriene A–C), inkludert to ubestemte taksa, stående på 506 arter pr. 2018.

Den eneste nye arten på den norske A-listen i 2018 var topphegre *Ardeola ralloides* Tromsø havn, Tromsø, Troms fra 23. november til 12. desember. De nye underartene var tyrkersteinskveitt *Oenanthe hispanica melanoleuca* Byrkjevågen, Holsøya, Masfjorden, Hordaland fra 10. til 13. mai og mørkmyrhaug *Circus cyaneus hudsonius* fra Røstlandet, Røst, Nordland 8. juni.

Hovedtrekk fra forekomsten

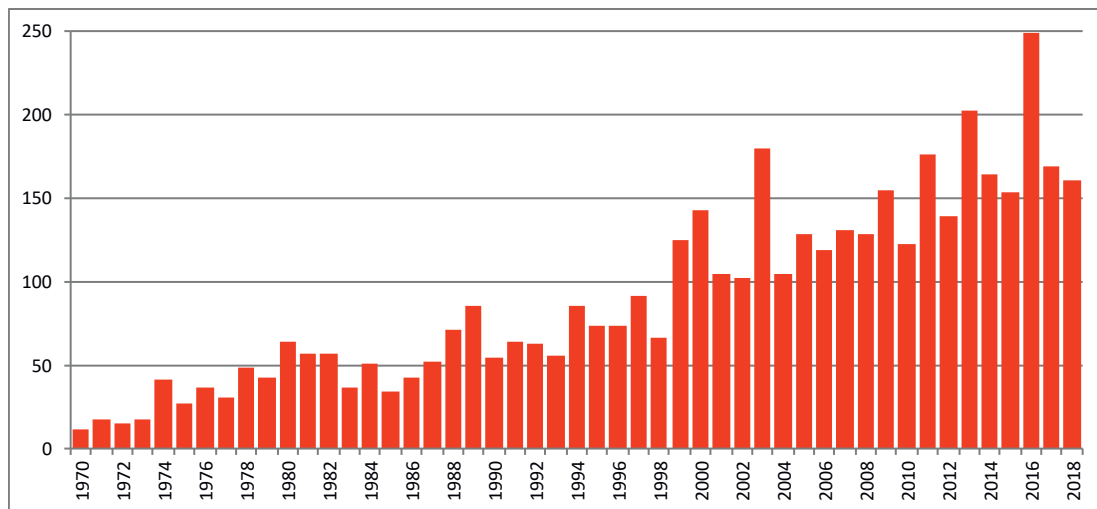
Den geografiske fordelingen av sjeldne fugler i Norge i 2018 fulgte det samme mønsteret som i de foregående årene. Det høyeste antallet rariteter ble sett i Rogaland, med Vest-Agder på andreplass og Nordland på tredjeplass. Tabell 1 oppsummerer de godkjente funnene som presenteres i denne rapporten, fordelt på fylker og år. Majoriteten av funnene fra tidligere år dreier seg om kaspimåker og grønlandsmåker *L. glaucoides* av underarten *kumlieni*.

Totalt antall funn i 2018 er omtrent på samme nivå som året før når man ser bort fra de tre artene som ble tatt ut av NSKF-listen etter 2017. Selv om avstanden opp til det legendariske sjeldenhetsåret 2016 er stor både med hensyn til antall funn og antall NSKF-arter observert, plasserer 2018 seg likevel blant de mest sjeldenhetsrike årene noensinne (Figur 1).

Sammenliknet med et normalår er det særlig senhøsten som utmerker seg med flere funn enn vanlig. Som ses i figur 2 på side 7 ble det funnet omtrent like mange «bomber» i hver

Tabell 1. Oppsummering av godkjente funn som presenteres i denne rapporten, fordelt på fylker/rapportområder og år. Funn som omfatter flere år slås sammen i summen i høyre kolonne. Tilsvarende teller funn av (antatt) samme individ i flere fylker som kun ett funn på nederste rad. *Accepted records in this report sorted by year and county.*

Fylke/område	Før 2018	2018	Sum
Svalbard og Jan Mayen	1	2	3
Havområdene	-	2	2
Finnmark	2	8	10
Troms	-	3	3
Nordland	-	19	19
Trøndelag	1	12	13
Møre og Romsdal	27	6	33
Sogn og Fjordane	-	2	2
Hordaland	4	7	11
Rogaland	14	50	64
Vest-Agder	16	30	46
Aust-Agder	-	4	4
Telemark	4	7	11
Vestfold	1	10	11
Buskerud	-	2	2
Oppland	1	5	6
Hedmark	1	-	1
Oslo og Akershus	7	3	10
Østfold	15	4	19
Totalt	90	174	264

Figur 1. Årlig antall godkjente NSKF-funn fra 1970 til 2018. Arter og underarter i kategoriene A og C som har vært på rapporteringslisten i hele perioden er inkludert. Annual number of accepted records (Cat. A–C) from 1970 to 2018.

av tidagersperiodene gjennom hele høsten fra slutten av september til midten av november der man vanligvis ser en mer markert funntopp rundt månedsskiftet september/oktober. Som i 2017 var blokkerende værsystemer over vestlige deler av Russland trolig hovedårsaken til det magre utbyttet for sjeldenhetsjegere i denne vanligvis beste perioden på høsten. I negativ retning utmerker også sommeren 2018 seg med forholdsmessig få funn av sjeldenheter. Det gjelder ikke minst siste halvdel av juni som normalt produserer langt flere sjeldne funn enn tilfellet var i rapportåret, men også juli hadde få overraskelser å by på, ikke minst blant vadere og terner.

Denne rapporten presenterer en rekke nye funn av arter som er sett bare et fåtall ganger tidligere i Norge. Arter med færre enn ti tidligere funn er (funnummer i parentes): amerikasantand *Melanitta americana* (3.–4.), knoppsjørre *M. deglandi* (8.), ringnebbdykker *Podilymbus podiceps* (8.), kuhegre *Bubulcus ibis* (8.–9.), storskrikørn *Aquila clanga* (5.), steppeørn *A. nipalensis* (9.), jomfrutrane *Grus virgo* (5.), gulbrystsnipe *C. bairdii* (7.), flekksnipe *Actitis macularius* (10.), eremittsnipe *Tringa solitaria* (2.), orientbrakksvale *Glareola maldivarum* (2.), dverghornugle *Otus scops* (4.), blåkinbieter *Merops persicus* (2.), fjellkalanderlerke *Melanocorypha bimaculata* (2.),

myrpiplerke *Anthus rubescens* (9.–10.), middelhavssteinskvett *O. hispanica* (6.), brunvarsler *Lanius cristatus* (4.) og trompeterfink *Bucanetes githagineus* (3.).

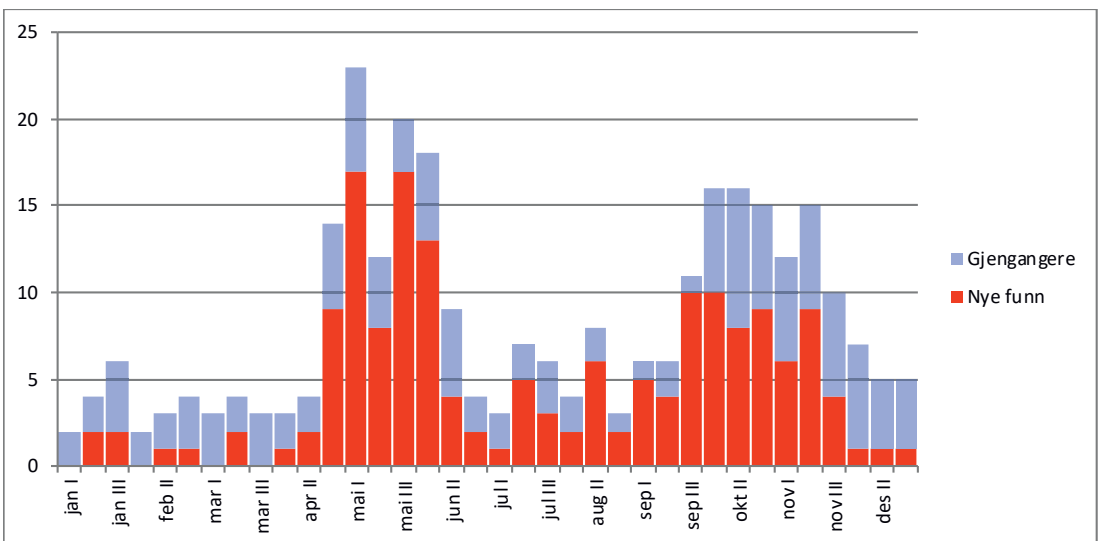
Ingen av de mer regulært forekommende sjeldenheterne opptrådte i rekordantall i løpet av 2018, men følgende arter tangerte tidligere toppnoteringer for ett og samme år (antall funn i parentes): ringand *Aythya collaris* (7), mongolturteldue *Streptopelia orientalis* (4), svartstrupestrost *Turdus atrogularis* (5) og tartarsanger *Iduna caligata* (3).

Råd til observatørene

Nesten all rapportering til NSKF skjer nå digitalt, fremfor alt via rapporteringsmodulen i artsobservasjoner.no, og vi oppfordrer alle til å benytte seg av denne muligheten. Rapporteringsskjema og liste over hvilke arter som skal behandles av NSKF finnes også på komiteens nettside. Vi minner om at vi helst mottar så detaljerte rapporter som mulig, med beskrivelse av hvert enkelt individ og eventuelle bilder i høy oppløsning. Henvisning til bilder som ligger på nettet er ikke tilstrekkelig, da de oftest har lav oppløsning og kan forsvinne når nettadresser endres. Husk at funnomstendigheter som observasjonsavstand, værforhold og optikk kan være avgjørende for NSKFs vurderinger. For fugler som blir fanget og ringmerket kreves biometriske mål.

Mongolturteldue (*Oriental Turtle Dove, Streptopelia orientalis*) Øysand, Melhus (TØ) 13. januar 2018. Med fire funn i 2018 ble årsrekorden for denne østlige arten tangert. Foto: Jon Helle.

Figur 2. Alle funn fra 2018 fordelt på tidagersperioder. All accepted records from 2018 by ten-day period. Red colour indicates new records, blue returning birds and long-stayers.

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i først-kommende NSKF-rapport må være komiteen i hende innen 1. mars året etter observasjonsåret. Det ideelle er imidlertid om rapporter sendes inn så snart som mulig etter observasjonen slik at komiteen får mulighet til å jobbe jevnt gjennom hele året. NSKF oppfordrer som vanlig alle til å hjelpe til med å komplettere funnstatistikken ved å sende inn rapporter på både nye observasjoner og eventuelle eldre funn som ikke tidligere har vært publisert.

Systematikk

NSKF følger fremdeles anbefalingene fra Association of European Records and Rarities Committees / Taxonomic Advisory Committee (AERC/TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse henvises det til vår nettside www.birdlife.no/nskf og AERCs nettside www.aerc.eu. Dessverre har aktiviteten i AERC/TAC vært lav det siste tiåret. NSKF jobber derfor med å revurdere hvilken taksonomisk autoritet som skal følges i fremtiden. Dette gjøres i samarbeid med sjeldenhetskomiteen i Finland.

Komiteens sammensetning og arbeid

Siden forrige rapport ble gitt ut har Kjell Mjøsnes gått ut av komiteen. Kjell har gjennom sine 18 år i NSKF vært med på å ferdigbehandle over 6000 saker, og takkes for rekordlang og tro tjeneste. Nytt medlem fra og med 2019 er Thorstein Holtskog (Telemark/Rogaland). Øvrige medlemmer i NSKF er: Sindre Molværsmyr (Oslo), Tor Olsen (Rogaland), Klaus Maløya Torland (Vest-Agder), Bjørn Olav Tveit (Akershus) og Andreas Winnem (Trøndelag). Det har ikke blitt avholdt noen regulære møter siden forrige rapport ble utgitt. En stor andel av sakene som vurderes av NSKF ferdigbehandles nå utenom disse møtene, fremfor alt gjennom NSKF-modulen i artsobservasjoner.no, men også ved hjelp av andre nettløsninger slik som Skype. For å ta kontakt med NSKF, bruk e-postadressen: nskf@birdlife.no.

Takksigelser

Geir Mobakken og Håvar Hveding takkes for korrekturlesning og verdifulle innspill til rapporten.

Forklaring til artsgjennomgangen

I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) den aktuelle artens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes ((i) funn/individer frem til og med 1974, (ii) funn/individer i perioden fra og med 1975, (iii) funn fra rapportåret 2018), (4) år, (5) fylke, (6) antall, alder, kjønn og funnomstendigheter, (7) lokalitet og kommune, (8) funndato, (9) * bak funndato angir belegg, mens følgende symbol angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak, DNA - DNA-analyser), (10) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (11) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (12) funnkommentarer. For ringmerkede individer benyttes forkortelsen «rm.», mens det for syngende individer benyttes «sy.».

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i de tilfeller der ett individ kan ha opptrådt på flere forskjellige lokaliteter, eller det har vært mer enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme individ(er) regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn; trolig samme individ(er) regnes som samme individer og teller som ett funn; samme individ(er), der dokumentasjon eller opplysninger gjør det sikkert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme individ.

Aldersangivelser følger kalenderåret: 1K betyr en fugl i sitt første kalenderår, 1K+ antyder alder ukjent (første kalenderår eller eldre), 2K+ en fugl i sitt andre kalenderår eller eldre, osv. Fjærdraktsystemet er benyttet der dette er mer hensiktsmessig, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (flygedyktig ungfugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. = subadult (en fugl som er eldre enn juvenil, men ennå ikke i voksen drakt), og ad. = adult (en voksen, utfarget fugl).

Det kan være verdt å merke seg at gamle fylkes- og kommunenavn er brukt i denne rapporten, siden sammenslåinger som trådte i kraft fra og med 2020 ikke var implementert i rapportåret.

Ringand (Ring-necked Duck male, *Aythya collaris*) hann Eidsvatnet, Bjugn (TØ) 5. oktober 2018. Med sju funn i Norge i 2018 ble det en tangering av rekordåret 2016. Foto: Arnt Stavne.

Funn i kategori A

Rustand *Tadorna ferruginea* (21/26, 75/130, 0)
2016 FINNMARK: 2K+ Langbunes, Vardø
6.–7.5 og Nesseby kirke, Nesseby 14.–
18.5* (F) (A. F. Mæland, E. Naudot mfl.).

(Nordvest-Afrika, Øst-Europa og Sentral-Asia, forvillet bestand i Sentral-Europa). NSKF anser at de to observasjonene trolig dreier seg om samme individ, og de regnes dermed som ett funn. Utenom denne fuglen ble det gjort kun to funn av rustand i Norge i 2016, begge kjente rømlinger. Fuglen fra Finnmark var ikke ringmerket og anses derfor å være spontant forekommende. Den ble først observert i selskap med sædgjess *Anser fabalis* ved Langbunes, for senere å slå seg sammen med gravender *T. tadorna* ved Nesseby.

Amerikablesand *Anas americana* (1, 48/50, 2)
2018 NORDLAND: 2K ♂ Saltisen, Vestvågøy
27.4–3.5* (F) (*M. Eggen mfl.). 2K+ ♂
Ilstadjæra, Bodø 9.5* (F) (*M. Johansen
mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Rapportåret var det tiende året på rad med funn av arten i Norge. At amerikablesand har blitt mer regelmessig her i landet understrekes ytterligere av at over 80 % av funnene er gjort etter årtusenskiftet. Hannen fra Vestvågøy kunne bestemmes til 2K basert på juvenile grå vingedekkerer, mens fuglen fra Bodø ikke ble dokumentert godt nok til at den kunne aldersbestemmes. Som for de fleste andre sjeldne endene er mai den beste måneden for funn i Norge. Årsaken til dette er nok en kombinasjon av naturlig trekkforløp og at fugler i praktdrakt er betydelig lettere å finne enn de i mange tilfeller mer uanselige eklipsedraktene.

Ringand *Aythya collaris* (1, 40, 5)
2018 OPPLAND: Ad. ♂ Lågendeltaet, Lillehammer 1.–7.5* (F) (*L. O. Granbu mfl.).
Ad. ♂ Rundtjern, Valtjernstølan, Nord-Aurdal 31.5–1.6* (F) (*R. Rødningen mfl.).
VEST-AGDER: Ad. ♂ Nesheimvann, Farsund 30.4* (F) (*T. A. Olsen mfl.).
Ad. ♂ Hanangervann, Farsund 23.9–31.12* (F) (*G. Grimsby mfl.).
ROGALAND: Ad. ♂ Limavatnet, Gjesdal

27.10* (F) (D. N. Sværi). Ad. ♀ Litlavatnet, Bjerkreim 30.10–31.12* (F) (*P. M. Selle mfl.).

TRØNDELAG: Ad. ♂ Eidsvatnet, Bjugn 5.–11.10* (F) (*I. Sundet, H. Dahlby mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Fuglen fra Nesheimvann den siste dagen i april antas å være samme individ som er sett på samme lokalitet i begynnelsen av mai i både 2016 og 2017, og teller derfor ikke som et nytt funn. De to funnene fra Oppland kan også dreie seg om samme individ, men etter som funnene er gjort i ulike dalfører anses disse to bare som «mulig samme» individ og teller derfor som to funn. Imidlertid ble en ringand hann sett ved Fløafjorden i Nord-Aurdal 4. mai 2017, og observasjonen fra samme kommune i 2018 antas å dreie seg om samme returnerende fugl. Det gir fem nye fugler i tillegg til to gjengangere i 2018. Totalt syv funn er en tangering av rekordåret 2016.

Harlekinand *Histrionicus histrionicus* (2, 12, 2)

2018 FINNMARK: Ad. ♂ Varangerbotn, Nesseby 27.–28.6* (F) (*I. Buran, J. Haugen, R. T. Kroglund mfl.).

SVALBARD: Ad. ♂ Isisøyane, Nord-austlandet 30.7* (F) (D. Bergmann, M. Jørgensen).

(Island, Nord-Amerika og Øst-Sibir). En hann harlekinand ble sett ulike steder i Varanger hver sommer fra 2012 til 2014, og ble antatt å være et returnerende individ. Det foreligger imidlertid ingen funn av harlekinandhanner fra dette relativt godt besøkte området i årene fra 2015 til 2017, så fuglen fra 2018 bedømmes derfor å være et nytt individ. Dette blir da det femte funnet i Finnmark, som dermed befester posisjonen som beste fylke for arten i Norge. Fuglen fra Isisøyane er det tredje funnet fra selve Svalbard. I tillegg foreligger det funn fra både Bjørnøya og Jan Mayen. Sett i lys av den økende funnfrekvensen i Finnmark og på Svalbard er det sannsynlig at flere fugler forblir uoppdagede i disse store områdene.

Amerikasvartand *Melanitta americana* (0, 2, 2)

2018 TELEMARK: Ad. ♂ Jomfruland, Kragerø 25.9* (F, V) (O. Nordsteien).

NORDLAND: Ad. ♂ Engasjyen og Alteren, Rana 26.5–11.6* (F) (*A. I. Olsen, P. O. Syvertsen mfl.).

(Øst-Sibir og Nord-Amerika; overvintrer langs kysten av Øst-Asia samt øst- og vestkysten av Nord-Amerika). Rapportåret er det første året med mer enn én observasjon av arten i Norge. De to første norske funnene stammer fra hhv. Finnmark (15. mai 2013) og Rogaland (7. juni 2015), og årets funn var således de første for både Telemark og Nordland. Tre av de fire norske funnene er dermed gjort i mai/juni, mens fuglen fra Jomfruland var det første høstfunnet. Også i Sverige utgjør vårfunn majoriteten av observasjonene, men med tyngdepunkt i april og begynnelsen av mai. I Danmark står derimot vinterfunn for halvparten av funnene. Begge land har flere funn av returnerende individer. Amerikasvartand skulle dermed være mulig å finne gjennom hele året, selv om våren nok peker seg ut som den beste tiden å lete etter arten. De fire norske funnene er vel spredt geografisk og arten kan forventes å påtreffes nær sagt hvor som helst langs norskekysten.

Amerikasvartand (*Black Scoter*, *Melanitta americana*) hann Alteren, Rana (NO) 1. juni 2018. Fuglen er til høyre i denne flokken som ellers består av svartand (*Common Scoter*, *Melanitta nigra*). Det foreligger nå fire funn av denne østsibirske og nordamerikanske hekkefuglen i Norge. Foto: Raymond Birkelund.

Brilleand (Surf Scoter, *Melanitta perspicillata*) 2K hunn Solavika, Sola (RO) 22. juli 2018. To ettårige hunner dukket opp på lokaliteten denne dagen, og ble sett til og med 17. august. Foto: Bjørn Mo.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (3, 90/95, 4/5)
 2018 ROGALAND: Ad. ♂ Viksanden–Revtangen, Klepp og Hellestø, Sola 1.1–13.5* (F) (H. Røthing mfl.). 2 2K ♀ Solavika, Sola 22.7–17.8* (F) (*G. Kristensen mfl.). Ad. ♂ Revtangen–Viksanden, Klepp 5.10–31.12* (F) (T. A. Olsen mfl.). Ad. ♂ Kalhagnes, Mosterøy, Rennesøy 27.–28.10* (F) (*J. Alsvik, *M. K. Alsvik mfl.).
 NORDLAND: Ad. ♂ Yttervika, Rana 6.–10.5* (F) (*B. Nyberg, *R. Ottesen mfl.).
 FINNMARK: Ad. ♂ ptV Hamningberg, Båtsfjord 18.5* (F) (A. F. Mæland).

(Alaska og Canada; overvintrer på vest- og østkysten av Nord-Amerika). Hannen fra Jæren er antatt å være en returnerende fugl som på høsten ankom sin faste overvintringslokalitet for 14. året på rad. Denne fuglen ble ikke observert de to dagene i slutten av oktober da en voksen

hann ble sett ved Mosterøy i Boknafjorden. Imidlertid kan man på bildene av sistnevnte individ se forskjeller i hodetegningene, så dette dreide seg definitivt om to ulike hanner. De to ettårige hunnene som dukket opp ved Solavika i juli er første funn av to hunner sammen i Norge. Hunnfargede brilleender utgjør en overraskende liten andel av de norske funnene, noe som nok til dels skyldes at de overses i forhold til de mer iøynefallende hannene. Brilleand har, med unntak av 1982, vært årlig i Norge helt siden 1976. Forekomsten har holdt seg nokså stabil med rundt fem individer i året siden midten av 1990-tallet.

Knoppsjørre *Melanitta deglandi* (0, 7, 1)
 Individuer som viste karakterene til underarten *deglandi* (0, 1, 1)
 2018 TRØNDELAGE: Ad. ♂ Alnesfjæra, Levanger 27.–28.5* (F) (*T. Reinsborg mfl.).

(Alaska og vestre Canada; overvintrer langs alle isfrie kyster av Nord-Amerika). Dette er andre funn av nominatunderarten i Norge. Det første funnet av denne nordamerikanske underarten ble gjort i Porsanger midtsommers 2016. Samtlige av de åtte norske funnene av knoppsjørre er gjort på vår og sommer. Arten burde imidlertid la seg identifisere også resten av året, og ut fra de klimatiske forholdene i begge underartenes normale utbredelsesområde er det heller ikke noe som taler for at høst- og vinterfunn i Norge skulle være umulig.

Individer som viste karakterene til underarten *stejnegeri* (0, 6, 0)

2018 TRØNDELAG: Ad. ♂ Falstadbukta, Levanger 29.3 og Tautra, Frosta 27.4–15.5* (F) (*T. Reinsborg mfl.).

NORDLAND: Ad. ♂ Røvika, Fauske 14.7–16.9* (F) (*S. Rix mfl.).

(Sibir; overvintrer langs den asiatiske Stillehavskysten). Begge disse fuglene antas å være returnerende individer. Hannen fra Nordland er definitivt identisk med fuglen som er sett samme sted hver sommer siden 2015. Hannen fra Trøndelag antas å være samme individ som er sett ulike steder i Trondheimsfjorden hver vår siden 2016.

Ringnebbdykker *Podilymbus podiceps* (0, 7, 1)

2018 NORDLAND: Ad. Klungsetvika, Fauske 14.–22.7* (F) (*S. Rix mfl.).

Det ble langt hold for fotografene på knoppsjørren (White-winged Scoter, *Melanitta deglandi*) av nominatunderarten i Alnesfjæra, Levanger (TØ) 28. mai 2018. Det er de første bildene av denne nordamerikanske underarten du ser i en NSKF-rapport, og funnet er kun det andre av underarten i Norge. På bildet til venstre har knoppsjørren (t.v.) selskap av sjøorrer. Begge bilder: Eirik Spets.

(Nord- og Sør-Amerika). Fuglen fra Klungsetvika er det tredje funnet av arten i Nordland. Sammen med Rogaland (fire funn) står disse to fylkene for nesten samtlige norske funn av ringnebbdykker. Det eneste unntaket er landets tredje funn, en fugl som ble sett i Kurefjorden, Østfold 21. mai 2006. Årets fugl er for øvrig den første som har dukket opp midtsommers i Norge, samtlige tidligere funn har alle blitt oppdaget på vår og forsommer i perioden fra 21. april til 16. juni. Flere av disse har dog holdt seg i flere måneder i samme område etter oppdagelsen, det kan derfor virke sannsynlig at fuglen fra Fauske i realiteten har ankommet tidligere på året.

Gulnebbli *Calonectris diomedea* (0, 43/45, 1)

2018 VESTFOLD: 1K+ ptV Ravn, Larvik 21.9 (H. Heggland).

(Middelhavet (*diomedea*) og østlige del av Atlanterhavet sør for 40°N (*borealis*); utenom hekkesesongen i store deler av Atlanterhavet). Vestfold har med sine totalt 17 funn av gulnebbli mer enn en tredjedel av de norske funnene. September er årets beste måned for arten med totalt 19 funn. Med andre ord må dette funnet sies å passe godt inn i det etablerte funnmønsteret for arten her til lands.

Balearlire *Puffinus mauretanicus* (3, 54/55, 1)

2018 ROGALAND: 1K+ ptS Revesvingen, Klepp 17.8 (M. Dagsland).

Her venter et måltid for Norges første topphegre (*Squacco Heron*, *Ardeola ralloides*) Tromsø havn, Tromsø (TR) 25. november 2018. Foto: Espen Bergersen / Naturgalleriet.no.

(Vestlige Middelhavet, utenom hekkesesongen nord til Den engelske kanal). Balearlire har, med unntak av 2011, vært årlig i Norge siden 2002. Årets funn er på alle måter typisk for artens opptreden i Norge. Samtlige funn er gjort i perioden 9. mai til 12. oktober, med nesten halvparten i august. Mediandato er 18. august. Rogaland er landets beste fylke for arten med totalt 18 funn, marginalt foran Vest-Agder med 17 funn.

Rørdrum *Botaurus stellaris* (23/25, 112, –)

2016 VEST-AGDER: 2K+ Slevdalsvann, Farsund 9.–16.1 (*G. Gundersen, J. M. Abrahamsen).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige og videre østover gjennom Asia til Stillehavet). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra 2016 og tidligere upubliserte funn fra 2016 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Topphegre *Ardeola ralloides* (0, 0, 1)

2018 TROMS: 1K Tromsø havn, Tromsø 23.11–12.12* (F) (*C. Davis, B. Siddle mfl.).

(Spredt fra Den iberiske halvøy, gjennom Sør-Europa til Vest-Asia; overvintrer hovedsakelig i

Afrika sør for Sahara). Ny art for Norge! Topphegre var trolig en av de mest forventede nye artene for landet ettersom den har en relativt regelmessig opptreden i resten av Norden med seks funn i Finland, 12 i Danmark og 21 i Sverige. Det er interessant å merke seg at det eneste øvrige funnet i Norden i 2018 var en fugl som ble fotografert vest for Umeå i Nord-Sverige 13. november. Dessverre er ikke bildene fra Sverige av god nok kvalitet til å avgjøre om det er samme individ, men muligheten for dette bør være til stede. Selv om topphegre var et forventet tillegg til Norgeslisten var det nok de færreste som så for seg et forvinterfunn fra havna i Tromsø. Ser man på den samlede nordiske funnmassen er det imidlertid gjort hele åtte funn i november, og bare mai (ti) og juni (elleve) har flere funn. Lokaliteten er likevel bemerkelsesverdig, og dette er trolig det nordligste funnet i verden. Identifikasjon av topphegre i vinterdrakt er utfordrende ettersom de asiatiske artene mangrove- *A. grayii*, vin- *A. bacchus* og damhegre *A. speciosa* er meget like, og det foreligger tidligere funn av de to førstnevnte i Norden. Fuglen fra Tromsø lar seg likevel sikkert bestemme ut fra det store utvalget av bilder, bl.a. basert på nebbets form og tegnninger, begrenset mørk streking på brystet og lys gulbrun farge på ryggen.

Kuhegre *Bubulcus ibis* (0, 7, 2/3)

2018 TELEMARK: 1K+ Haukedalen, Sauherad 5.10 (O. Bakken, S. Børke).
 VEST-AGDER: 1K Tangvall, Søgne 6.–18.10* (F) (*J. A. Faye, S. Almedal mfl.).
 1K Skollevoll, Farsund 19.–25.10* (F) (*G. Gundersen mfl.).
 NORDLAND: 2 1K+ Vareid, Flakstad 2.–11.11* (F) (*R. Elvestrand mfl.).

(Alle verdensdeler, i Europa stort sett rundt Middelhavet og Det kaspiske hav, men i spredning nordover). Fuglen som ble sett i Telemark vurderes å være trolig samme individ som dukket opp i Søgne dagen etter før den flyttet seg videre til Lista. Alle disse observasjonene teller derfor som ett funn. De to fuglene som ble sett sammen i Lofoten er første funn av mer enn én fugl. Rapportåret var også første gang mer enn én fugl ble sett i løpet av samme år her til lands. Kuhegre har vært årlig i Norge siden 2014, og viser også en økende trend i våre nærmeste naboland. Observasjonen fra Søgne utgjør sørligste funn i Norge. Fra tidligere var arten ikke påtruffet sør for Hardanger, og kuhegre var således ny art for både Telemark og Vest-Agder.

Svartstork *Ciconia nigra* (8/9, 28/29, 2/3)

2018 TELEMARK: 1K Storemyr, Gjørpensdalen, Skien 11.–12.8* (F) (*S. Edvardsen, *S. Agesen mfl.).
 AUST-AGDER: 2 1K Natvik, Arendal 26.7* (F) (L. Berge).

(Den iberiske halvøy samt fra Øst-Europa gjennom Asia til Stillehavskysten; europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). De to funnene fra rapportåret er de første i Norge siden 2012. Fuglen som overnattet ved Skien kan muligens ha vært en av de to fra Arendal to uker i forveien, men disse to observasjonene regnes likevel som to separate funn. Majoriteten av de norske funnene dreier seg om voksne fugler fra vår og forsommer; fra tidligere foreligger bare en håndfull observasjoner av ungfugler. Den tidlige datoen for de to fuglene fra Arendal kan tyde på at de stammer fra de nærmeste delene av hekkeområdene. Merk at tidligere antall funn er oppjustert med én pga. feil i tidligere rapporter.

Stork *Ciconia ciconia* (17/18 etter 1920, 112/122, 1)

2018 AUST-AGDER: 2K+ Østerøykilen, Lillestrand 27.4 (H. Ellefsen mfl.).

(Europa, Sentral-Asia, Nordvest- og Sør-Afrika; overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). Som i 2017 ble det observert kun én stork i Norge i løpet av rapportåret. Dette var det tiende funnet i Aust-Agder, som dermed blir det niende fylket som når opp i et tosifret antall funn av arten.

Skjrestork *Platalea leucorodia* (7/22, 21/39, 3/5)

2018 VESTFOLD: 2 ad. Presterødkilen, Tønsberg 30.5–4.6* (F) (*T. Axelsen mfl.). Ad. Presterødkilen og Ilene, Tønsberg 26.–28.6* (F) (*B. R. Iversen, T. Axelsen mfl.).
 TRØNDELAG: 2 1K Nyheim, Jøa, Fosnes 29.9 (1 ind. Faksdalsvågen, Jøa, Fosnes til 20.10)* (F) (*O. J. Torske Ranheim mfl.).

(Spredt i Europa fra Atlanterhavet til Det kaspiske hav og videre østover til Stillehavskysten; europeiske fugler overvintrer rundt Middelhavet og i Nord-Afrika). Den voksne fuglen som ble sett først på Presterødkilen og senere på Ilene i slutten av juni kan ha vært en av de to fuglene fra samme område tre uker tidligere. Skjrestork har imidlertid ganske spesifikke krav til biotop, og passende våtmarker rundt Oslofjorden er hyppig besøkt av fuglekikkere. Det anses derfor som vel så sannsynlig at dette dreier seg om et nytt individ. Disse to observasjonene teller derfor som to separate funn. Totalt tre funn av fem individer er et godt år for arten i norsk sammenheng. Man må 20 år tilbake i tid, til rekordåret 1998 (fire funn av 21 individer), for å finne forrige år med mer enn ett individ observert i Norge.

Glente *Milvus milvus* (9 etter 1900, 190/192 til 2010, –)

2006 ROGALAND: 2K+ Orrevatnet, Klepp 6.5 (*M. Thomson, T. Berge mfl.).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2011. Tidligere upubliserte funn fra 2010 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Kuhegre (Cattle Egret, *Bubulcus ibis*) Skollevoll, Lista, Farsund (VA) 22. oktober 2018. Fuglen ble først registrert i Sauherad (TE), så i Søgne (VA) før turen gikk til Lista. Foto: Jonas Langbråten.

Skjestork (Eurasian Spoonbill, *Platalea leucorodia*) Faksdalsvågen, Jøa, Fosnes (TØ) 5. oktober 2018. Fuglen dukket opp i Fosnes kommune sammen med en artsfrende 29. september, men ble registrert alene i perioden 30. september til 20. oktober. Det ble et godt år for arten i Norge med tre funn av fem individer. Forrige år med mer enn ett individ registrert var 1998. Foto: Jon Helle.

Myrhauk *Circus cyaneus*

Individer som viste karakterene til underarten mørkmyrhauk *C. c. hudsonius* (0, 0, 1)

2018 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 8.6* (F) (*S. Baines, E. Grønningseter).

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA gjennom Mellom-Amerika sør til Colombia). Ny underart for landet! Også i resten av Europa er mørkmyrhauk en stor sjeldenhet, og de fleste funn er gjort langt mot vest. Irland har åtte funn, alle fra og med 2010. I Storbritannia er underarten påtruffet ni ganger, hvorav åtte av funnene er gjort fra og med 2008. Inkludert i disse ni funnene er en voksen hann som ble fotografert på Scilly-øyene i mai 2018. I Portugal ble det første fastlandsfunnet gjort i februar 2018, men fra tidligere foreligger en håndfull observasjoner fra Asorene fra og med 2009. Det faktum at underarten nesten utelukkende er påtruffet i løpet av de siste ti årene tyder på at den kan være mer regulært forekommende på vår side av Atlanteren enn det som kan leses ut av det foreløpige funnmaterialet.

Enghauk *Circus pygargus* (2, 91, 3)

2015 AKERSHUS: 2K ♀ Gardermoen, Ullensaker 9.6* (F) (C. M. Lien).

2018 OPPLAND: Ad. ♂ Brattåsen, Nord-Aurdal 27.5* (F) (L. Steinfinsbø). Ad. ♂ Gompa, Øyer 6.6 (J. Apeland).

VEST-AGDER: Ad. ♂ Kviljo, Farsund 5.5* (F) (T. E. Høgsås).

(Europa nord til Danmark og Sørøst-Sverige og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara og India). Enghauk er påtruffet kun én gang tidligere i Oppland (Fokstumyra 11. juni 1994) og er en stor sjeldenhet på det indre Østlandet som helhet, med kun ett funn fra både Buskerud og Hedmark. De to observasjonene fra Oppland i 2018 kan tenkes å ha dreid seg om samme individ, men med hensyn til den relativt store avstanden mellom lokalitetene har NSKF under tvil valgt å betrakte disse som to selvstendige funn. Vest-Agder er på den annen side det desidert beste fylket for arten med sine totalt 33 funn. Av disse stammer hele 28 fra Lista.

Storskrikørn *Aquila clanga* (0, 4, 1)

2018 ROGALAND: 2K Friestad, Hå 16.–17.11* (F) og Orrevatnet, Klepp 2.–5.12* (F) (*K. Mjølunes, *S. Rix mfl.).

(Øst-Europa, gjennom Russland og Kasakhstan til Stillehavet; overvintrer fra Midtøsten gjennom Sør-Asia til det sørlige Kina). Ny art for Rogaland. Fuglen ble oppdaget på ettermiddagen 16. november og sett frem til solnedgang. Den hadde åpenbart tatt nattekvist i området ettersom den igjen ble sett samme sted på formiddagen dagen etter. Deretter ble det ikke gjort flere observasjoner før den dukket opp ved Orrevatnet ca. 25 km lenger nord to uker senere. Fuglen må åpenbart ha holdt seg i området også i mellomtiden, mye mulig i de mindre besøkte områdene innenfor kysten. De kystnære heiområdene i Sør-Rogaland har en god overvintringsbestand av våre hjemlige ørnearter og har i tillegg hatt besøk av flere meget sjeldne rovfugler det siste tiåret. Målrettet satsing i disse områdene kan muligens resultere i flere funn av slike arter som opptre mer regelmessig i våre nærmeste naboland.

Steppeørn *Aquila nipalensis* (1, 7, 1)

2018 ROGALAND: 2K Pollestad, Klepp 29.10* (F) (G. Løland). 2K Storavatnet, Gjesdal 9.11* (F) (S. B. Skjæveland).

(Fra Kaukasus øst til nordlige Kina; den vestlige underarten *orientalis* overvintrer i Øst-Afrika). Begge disse observasjonene dreier seg om samme individ. Dette funnet har flere likhetstrekk med forrige norske funn, en fugl som ble sett først på Karmøy i begynnelsen av november 2016 og siden ble fotografert ved Arendal i begynnelsen av januar 2017. At Klepp kommune fikk besøk av både steppeørn og storskrikørn i løpet av en drøy måned på senhøsten 2018 må sies å være ganske oppsiktsvekkende.

Aftenfalk *Falco vespertinus* (16, 180/182, 1)

2018 VEST-AGDER: Ad. ♀ Vanse, Farsund 27.5* (F) (M. Kalleberg).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i sørlige Afrika). Aftenfalk har vært årlig i Norge helt siden 1976,

Mørkmyrhauk (Northern Harrier, *Circus cyaneus hudsonius*) Røstlandet, Røst (NO) 8. juni 2018. Første funn av denne nordamerikanske underarten i Norge! Foto: Stephen John Baines.

Storskrikørn (Greater Spotted Eagle, *Aquila clanga*) 2K Voll, Vigrestad, Hå (RO) 16. november 2018. Fuglen utgjør det femte funnet av arten i Norge og det første funnet for Rogaland. Foto: Bjørn Mo.

Steppørn (Steppe Eagle, *Aquila nipalensis*) 2K Storavatnet, Gjesdal (RO) 9. november 2018. Fuglen er det niende funnet av arten i Norge. Foto: Svein Bjørnar Skjæveland.

dvs. lenger enn noen annen art som befinner seg på NSKFs rapporteringsliste. Dog har det i ti av disse årene, 2018 inkludert, blitt gjort kun ett funn av arten. Aftenfalk viste en mer regelmessig forekomst på 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet. I perioden 1993 til 2006 var det ingen år som hadde færre enn fire funn, og årsgjennomsnittet i denne perioden var 6,5 funn. De siste ti årene har derimot gjennomsnittlig antall funn falt til tre i året, til tross for at utviklingen innen digital fotografering skulle tilsi at flere fugler burde bli dokumentert her til lands.

Jomfrutrane *Grus virgo* (1, 3, 1)

2018 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Blindheim, Vigra, Giske 1.6* (F) (E. Blindheim).
TRØNDELAG: Ad. Gaulosen, Trondheim, Melhus og Skaun 2.–7.6* (F) (*Ø. Aas mfl.).

(Sentral-Asia til Mongolia; overvintrer i India og i mindre antall i Sentral-Afrika). Begge observasjonene dreier seg om samme individ og utgjør førstefunnet for begge fylkene. I tråd med revurderingen som ble presentert i forrige NSKF-rapport blir dette dermed stående som det femte kategori A-funnet i Norge. I tillegg foreligger to funn av bekreftet rømte fugler. Denne fuglen var den eneste som ble sett i Norden i 2018. Danmark har i likhet med Norge fem funn av arten, mens Sverige og Finland har hhv. 13 og 16 funn.

Triel *Burhinus oedicnemus* (1, 28, 1)

2018 VEST-AGDER: 2K+ Tangvall, Søgne 22.–25.4* (F) (*N. Helliessen, O. Kindberg mfl.).

(Nord-Afrika, Europa vest til Storbritannia og nord til Polen, videre østover til Sentral-Asia og India; europeiske fugler overvintrer i Sørvest-Europa og Nord-Afrika). Norges første funn av arten ble også gjort i Søgne, en fugl som ble skutt ved Eik snaut to km unna, den 24. august 1970. Årets fugl er det tidligste vårfunnet her til lands; fra tidligere var det en fugl fra Lista 26. april 2007 som stod for den noteringen. Vest-Agder er også landets ubestridt beste fylke

for arten med 14 funn, dvs. nesten halvparten av funntotalen i Norge.

Sibirlo *Pluvialis fulva* (2/3, 74/78, 0)

2009 SVALBARD: 2K+ Revleodden, Sørkappøya 1.9* (F) (G. Bangjord, B. Frantzen).

(Sibir fra Jamal og østover til vestlige Alaska; overvintrer fra Øst-Afrika til Stillehavet). Dette tidligere upubliserte funnet utgjør det eneste av sibirlo i Norge i 2009. Med denne fuglen er arten påtruffet årlig fra 2005 til 2017. Rapportåret 2018 ble dermed det første på 14 år uten funn av arten her til lands.

Gulbrystsnipe *Calidris bairdii* (0, 6, 1)

2018 ROGALAND: 1K Revtangen, Klepp 16.–17.10* (F) (*G. Kristensen mfl.).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i Sør-Amerika). Dette er det første funnet av arten i Norge siden 2013, da en voksen fugl oppholdt seg på Håstranda lenger sør på Jæren én uke i

Triel (Eurasian Stone-curlew, *Burhinus oedicnemus*) Tangvall, Søgne (VA) 23. april 2018. Fuglen dukket opp dagen før, og er det tidligste vårfunnet i Norge. Foto: Bjørn Mo.

Jomfrutrane (*Demoiselle Crane, Grus virgo*) Øyamelen, Gaulosen, Melhus (TØ) 2. juni 2018. Fuglen var femte funn for Norge, og ble oppdaget på Vigra, Giske i Møre og Romsdal dagen før. Foto: Jon Helle.

Gulbrystsnipe (*Baird's Sandpiper, Calidris bairdii*) Revtangen, Klepp (RO) 16. oktober 2018. Funnet er kun det sjuende i Norge av denne nordamerikanske vadefuglen. Foto: Finn Nilsen.

midten av juli. Forekomsten av gulbrystsnipe i Norge er uventet lav, ikke minst sammenliknet med Storbritannia der arten er påtruffet hele 286 ganger til og med 2018. Fordelingen av funn i resten av Norden kan også tyde på at vi overser arten her hjemme: Danmark har fire funn, Finland seks og Sverige har elleve. Fuglen fra Revtingen var dog det eneste funnet i Norden i 2018. Noe av årsaken til de få funnene i Norge kan være at en stor andel av gulbrystsnipene som blir sett i Norden og Europa for øvrig dreier seg om ungfugler i september/oktober. Funn av voksne fugler på sommeren, når norske sjeldenhetsjegere har størst fokus på vadere, er langt mer uvanlig. Ut fra hekkeutbredelsen til arten og forekomsten i Storbritannia, burde Norge hatt flere funn enn de øvrige nordiske landene. Det kan tyde på at flere ungfugler kan gjemme seg blant de store mengdene myrsnipen *C. alpina* som raster langs kysten i september og begynnelsen av oktober.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (1, 56/60, 1)

2018 ROGALAND: Ad. Refsnes, Hå 3.–4.10* (F) (S. Lode).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Bonapartesnipe har en markert

funntopp i juli, og årets funn var bare det syvende fra høstmånedene. Fuglen var den fjerde seneste i Norge og den seneste voksenfuglen noen gang. Dermed unngikk man med et nødskrick at 2018 ble første året uten funn siden 2000. Den noe nedadgående trenden sett i forhold til de første årene etter årtusensskiftet fortsetter dog, ref. figur 3. Både i Sverige og Danmark ble det sett én bonapartesnipe i løpet av rapportåret, mens Finland ble stående uten funn av arten.

Rustsnipe *Calidris subruficollis* (2, 76/80, 7)

2018 ROGALAND: Ad. Taravika, Karmøy 19.–20.6* (F) (*G. I. Høines, E. Wiik mfl.).

HORDALAND: 1K Nesse, Melingskrinsen, Bømlo 9.9* (F) (E. B. Hollund).

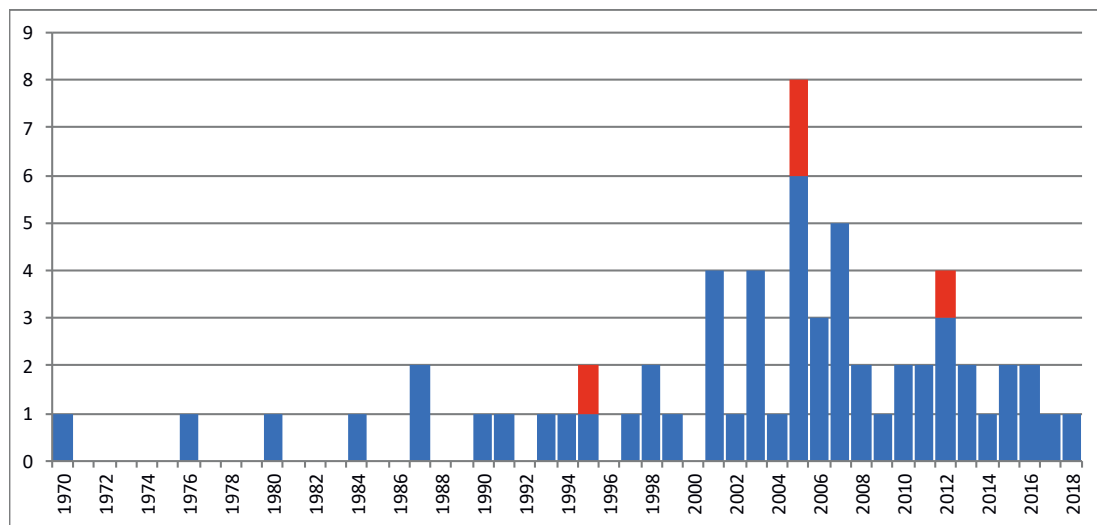
MØRE OG ROMSDAL: 1K Kvalneset, Giske 9.9* (F) (M. Løvoll, K. M. Soot).

TRØNDELAG: 1K Tautra, Frosta 14.9* (F) (M. Vang).

NORDLAND: Ad. Røstlandet, Røst 6.7* (F) (*J. Stenersen, S. Baines).

FINNMARK: Ad. Veidnes, Lebesby 21.5* (F) (T. Morset, J.-I. Vidal mfl.).

SVALBARD: Ad. Andeneset, Prins Karls forland 13.7* (F) (*E. C. Brødreskift, M. Hansen).

Figur 3. Norske funn av bonapartesnipe fordelt på år. Blå farge angir funn og rød farge individer i de tilfeller der mer enn én fugl ble sett sammen. Norwegian records of White-rumped Sandpiper by year (red colour indicates multiple birds).

Rustsnipe (*Buff-breasted Sandpiper*, *Calidris subruficollis*) 1K Tautra, Frosta (TØ) 14. september 2018 . På bildet er fuglen i midten, omgitt av to myrnsnipen *C. alpina*. Arten har en tydelig funntopp i Norge i september. Foto: Morten Vang / fuglefoto.net.

(Nordøst-Sibir, Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Syv funn i løpet av rapportåret blir bare overgått av rekordåret 2007 som hadde åtte funn av ni individer. Den geografiske spredningen må sies å være god med funn i seks fylker i tillegg til Svalbard. Også sesongmessig er det god spredning, med funn fra både våren, sommeren og høsten. De tre høstfunnene av ungfugler i første halvdel av september er typisk for rustsnipa, som i motsetning til de fleste andre amerikanske vaderarter som er påtruffet i Norge har en tydelig funntopp i nettopp denne måneden.

Tereksnipe *Xenus cinereus* (1/4, 43/44, 1)

2018 AKERSHUS: Ad. Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 18.7* (F) (T. Sæther).

(Fra den europeiske delen av Russland til Stillehavet; overvintrer i kystområder i Afrika, Asia

og Australia). Dette er det tredje funnet for både Årnestangen og Akershus. Tereksnipe er en typisk vår- og forsommerart i Norge, trolig som følge av forlenget vårtrekk av fugler på vei til hekkeområdene i Nordvest-Russland. Dette funnet fra midten av juli sammenfaller derimot bedre med returtrekket av voksne vadere.

Flekksnipe *Actitis macularia* (1, 8, 1)

2018 VEST-AGDER: Ad. Vågsvollvika, Farsund 8.–15.9* (F) (*G. Hundstad mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Mellom- og Sør-Amerika). Dette er det første funnet av arten i Vest-Agder og bare det niende i Norge i moderne tid. Til sammenlikning er det gjort hele 222 funn i Storbritannia frem til og med 2018. Forekomsten i Norge er dermed lavere enn man kunne forvente, en situasjon som ikke er ulik den man ser for gulbrystsnipe. Voksne fugler

Flekksnipe (Spotted Sandpiper, Actitis macularia) Vågsvollvika, Lista, Farsund (VA) 15. september 2018. Fuglen er det tiende funnet av arten i Norge. Den er overraskende sjelden hos oss, tatt i betraktning at det er 222 funn i Storbritannia til og med 2018. Foto: Frank Grønningsæter.

i sommerdrakt, slik som årets fugl fra Lista, er lette å kjenne igjen, mens ungfugler og voksne i vinterdrakt trolig er oversett her hjemme. Også i våre nærmeste naboland er arten en stor sjeldenhet med åtte funn i Sverige og to hver i Danmark og Finland. Ingen av disse landene hadde funn av arten i 2018.

Eremittsnipe *Tringa solitaria* (0, 1, 1)

2018 SOGN OG FJORDANE: 1K Værlandet, Askvoll 3.–26.10* (F) (*A. Braanaas mfl.).

(Alaska og Canada; overvintrer i Mellom- og Sør-Amerika). Oppdagelsen av denne første «kryssbare» eremittsnipa i Norge medførte at de mest ivrige sjeldenhetsjegerne for andre gang i 2018 tok den lange turen til den ytre kysten av Sogn og Fjordane, ettersom Norges første stasjonære blåkinibieter ble sett på nærliggende Bulandet

i midten av juli. Norges første eremittsnipe var en voksen fugl som ble sett i Adventdalen på Svalbard 14.–18. juli 2010. Ungfuglen fra Værlandet er således det første funnet på fastlandet. Sverige har ett funn av arten, fra Öland i mai 1987, mens Danmark og Finland mangler funn. I Storbritannia er det gjort 37 funn til og med 2018. Eremittsnipe er snarlik vår hjemlige skogsnipe *T. ochropus*, men skiller bl.a. på mørk overgump, tydeligere hvit øyering og en generelt mer langstrakt og slankere kroppsform.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (1, 24, 1)

2018 TROMS: Ad. Gæverbukta, Tromsø 5.–6.6* (F) (*O.-M. Toften mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer fra sørlige USA til Sør-Amerika). Dette er fjerde funn i Troms, hvorav de tre siste er gjort siden 2013, og alle har vært

Eremittsnipe (Solitary Sandpiper, Tringa solitaria) Værlandet, Askvoll (SF) 5. oktober 2018. Fuglen hadde tilhold på lokaliteten store deler av oktober måned, og er det andre funnet av arten i Norge. Førstefunnet var en voksen fugl på Svalbard i 2010, fuglen fra Værlandet er da den første på fastlandet. Foto: Frank Grønningsæter.

i Tromsø kommune rundt månedsskiftet mai/juni. Faktisk gjør dette sjeldenhetsfattige Troms til landets nest beste fylke for arten, bare slått av Rogaland med åtte funn. Fra våre nærmeste naboland er det ikke rapportert om noen funn av gulbeinsnipe i 2018. Ut fra Norges geografiske plassering er det heller ikke overraskende at det er sett flere gulbeinsnipen her enn i Sverige (20 funn), Danmark (åtte) og Finland (seks).

Langnebbekkasinsnipe *Limnodromus scolopaceus* (3, 15, 1)

2018 NORDLAND: Ad. Røstlandet, Røst 28.–30.5* (F, V) (*E. Grønningsæter mfl.).

(Nordøst-Sibir, Alaska og Nordvest-Canada; overvintrer fra sørlige USA til Sentral-Amerika).

Månedsskiftet mai/juni peker seg ut som den beste tiden for å finne arten i Norge. Også det forrige funnet fra Røstlandet var fra samme periode, nærmere bestemt 5. juni 2004. Foruten fuglen fra Røst var en ungfugl i Sverige i september det eneste øvrige funnet i Fennoskandia i 2018. Identifikasjon av voksne bekkasinsnipen kan være utfordrende. I sommerdrakt finnes noen av de mest pålitelige karakterene i formen og mengden av mørke markeringer på brystsider og flanker. For fugler i relativt fersk drakt, slik som årets fugl, er også tilstedeværelse av hvite tupper på flankefjærene en god karakter. Lokkelyd er også en god pekepinn, men vær oppmerksom på at langnebbekkasinsnipe har en type lokkelyd, ofte ytret i oppflukt, som ligger ganske nært opp mot den mest kjente lokkelyden hos kortnebbekkasinsnipe *L. griseus*.

Orientbrakksvale *Glareola maldivarum* (0, 1, 1)
2018 ROGALAND: Ad. Nærlandsstranda og Håtangen, Hå 27.–28.5* (F) (*F. Nilsen mfl.).

(Nordlige India gjennom Sørøst-Asia til Kina og Japan; overvintrer i India, Sørøst-Asia og nordlige Australia). Det eneste tidligere funnet i Norge var en voksen fugl ved Grilstadfjæra, Trondheim 22.–23. august 2009. Fra øvrige Nord- og Vest-Europa foreligger ytterligere 15 funn fordelt med syv i Storbritannia, tre i Sverige, to i Nederland samt ett hver i Danmark, Finland og Frankrike. Totalt syv av de europeiske funnene, årets norske fugl inkludert, er gjort i siste halvdel av mai, hvilket dermed skulle være beste tid for arten i vårt område. Det skal også nevnes at det siste funnet i Sverige ble gjort på vestkysten (Varberg, Halland) én uke før fuglen dukket opp på Jæren. Det kan ikke utelukkes at det var samme individ som ble sett i begge land. De beste kjennetegnene for å skille orientbrakksvale fra de meget like europeiske slektingene brakksvale *G. pratincola* og steppebrakksvale *G. nordmanni* ses i flukt. Orientbrakksvala har rødbrune vingeundersider som brakksvale, men mangler i likhet med steppebrakksvale den hvite bakkanten på armsvingfjærene. Vingeoversiden til orientbrakksvale er også mørkere enn hos brakksvale, mer lik steppebrakksvale.

Dvergterne *Sternula albifrons* (–, 44/47 etter 2003, 0)
2017 VEST-AGDER: Ad. Lindesnes fyr, Lindesnes 26.6 (*F. Jørgensen, T. E. Høgsås, S. Tveiten).

(Store deler av Europa og østover til Sentral-Asia; europeiske fugler overvintrer langs vestkysten av Afrika, særlig ved Guineabukta). Denne observasjonen tar funntotalen for 2017 opp i totalt fire funn. Rapportåret 2018 er derimot det første året siden dvergterne ble tatt inn på NSKF-listen i 2004 som står helt uten dokumenterte funn av arten.

Sandterne *Gelochelidon nilotica* (4/7, 12, 1)
2018 AKERSHUS: Ad. Årnestangen, Rælingen 10.6* (F) (*R. Myhre mfl.).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse på alle kontinenter, hekker nærmest i Danmark; europeiske fugler overvintrer i Afrika). Denne fuglen utgjør det første funnet i Akershus og samtidig det første innlandsfunnet i Norge. Rapportåret var tredje år på rad med funn av arten, hvilket innebærer en fortsettelse av en noe uventet, stigende funnfrekvens. Faktisk er over halvparten av de norske funnene gjort i løpet av de siste syv årene. Fuglen fra Årnestangen rastet fra tidlig morgen til sen kveld. Ettersom dette var den første stabile sandterna på Østlandet ble fuglen en populær attraksjon for mange fuglekikkere fra hovedstadsområdet.

Rovterne *Hydroprogne caspia* (–, 58/66 (2004–2017), –)
2014 VESTFOLD: Ad. Ilene, Tønsberg 24.5* (F) (*E. Grønningsæter mfl.).
2017 ØSTFOLD: Ad. Skipstadkilen, Søndre Asmaløy, Hvaler 21.5 (R. Olsen).

(Europa, Afrika, Asia, Australia og Nord-Amerika, nærmeste hekkebestand ved Østersjøen; europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Vest- og Sentral-Afrika). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2018. Tidligere upubliserte funn fra perioden 2004–2017 ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus* (2, 75/83, 1/4)
2018 ROGALAND: 4 ad. Orrevatnet, Klepp 27.5, 2 ind. til 28.5* (F) (*E. Ween mfl.).

(Øst-Europa, Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Man må helt tilbake til 2010 for å finne forrige år med kun ett funn av arten i Norge. Til gjengjeld er årets fire fugler, sammen med en lik kontingent fra Øra, Fredrikstad 18. mai 2009, den største flokken som er sett her til lands. Siste halvdel av mai sammenfaller med artens vartrekk og enkelte år forskyves store flokker mot nordvest. Da kan sørlige deler av Danmark og Sverige få besøk av hundrevis, noen ganger tusenvis, av disse elegant tegnede ternene. Som oftest forsvinner de igjen like fort som de dukket opp, slik tilfellet også var med flokken fra Orrevatnet i 2018.

Orientbrakksvale (Oriental Pratincole, Glareola maldivarum) Nærlandsstranda, Hå (RO) 27. mai 2018. Fuglen er det andre funnet av arten i Norge – førstefunnet er fra Grilstadjæra, Trondheim (TØ) i august 2009. På de innfelte bildene ser vi godt at fuglen mangler hvit vingebakkant og har rødbrune undre vingedekkerne. Denne kombinasjonen av kjennetegn ekskluderer slektningene brakksvale og steppebrakksvale. Foto nede t.v.: Trond Ove Stakkeland, de to øvrige bilder: Bjørn Mo.

Rosenmåke *Rhodostethia rosea* (3, 19, 2) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder
 2018 ØSTFOLD: 2K Øra, Fredrikstad 30.5 (*T. A. Andersen mfl.).
 FINNMARK: 2K Berlevåg havn, Berlevåg 12.6* (F) (A. F. Mæland, J. Stylianou mfl.).

(Nordøst-Sibir, spredt på Grønland og i Canada; de viktigste overvintringsområdene ligger rundt Beringstredet). Finnmark er ikke uventet landets beste fylke for denne høyarktiske arten, mens fuglen fra Øra utgjør det første funnet i Østfold. Årets fugl var den tredje fra havneområdet i Berlevåg siden 2014. Området huser store flokker med måker gjennom hele året og det er neppe noe sted på fastlandet i Europa der man har større sjanse til å treffe på denne elegante måka. Funnet fra Øra var på den annen side meget uventet, selv om det i nyere tid er funn

av arten i mai og juni både fra Danmark og den svenske vestkysten. De heldige som rakk å få sett fuglen på Øra fikk også en sjelden mulighet til direkte sammenlikning med den på mange måter meget like dvergmåka *Hydrocoloeus minutus*.

Ismåke *Pagophila eburnea* (59/62, 42, 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder
 2018 FINNMARK: 2K Gamvik havn, Gamvik 12.–13.6* (F) (R. van Bemmelen mfl.).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone). Rapportårets eneste funn på fastlandet var av denne ettårige fuglen som ble sett i en noe forkommen tilstand etter en periode med hard nordavind. Sommerfunn av ismåke er langt fra dagligdags. Fra nyere tid foreligger kun ett slikt funn, fra Hernyken, Røst 1. juli 1991, også det en ettårig fugl. Verken

- Danmark, Finland eller Sverige hadde funn i 2018.
- Kanadahettemåke** *Larus philadelphia* (1, 16, 1)
 2018 ROGALAND: Ad. Bjårvatnet, Hå og Orrevatnet, Klepp 14.–17.5* (F) (*M. Dagsland mfl.).
- (Alaska og Canada; overvintrer langs øst- og vestkysten av Nord-Amerika samt Karibia). Denne fuglen utgjør det åttende funnet i Rogaland og det syvende fra Jæren. Fuglen ble først sett ved Bjårvatnet 14. mai før den dukket opp igjen ved Orrevatnet 16.–17. mai. Kanadahettemåka har på tross av 18 funn i Norge ennå ikke etablert noe klart funnmønster. Tolv av funnene er dog gjort på våren i perioden 20. mars til 11. juni. Danmark fikk sitt sjettede funn av arten i måneds-skiftet juli/august 2018. I Norden som helhet har kanadahettemåka ikke uventet et vestlig tyngdepunkt ettersom Sverige har kun fire funn og arten ennå ikke er påtruffet i Finland.
- Franklinmåke** *Larus pipixcan* (0, 12, 1)
 2018 TRØNDELAG: Ad. Rinnleiret, Levanger og Ørin, Verdal 3.–5.6* (F) (*T. Reinsborg mfl.).
- (Nord-Amerika; overvintrer langs vestkysten av Sentral- og Sør-Amerika). Dette var det første funnet av arten i Trøndelag. Den geografiske forekomsten av franklinmåke i Norge er spredt over ni fylker i tillegg til funn både på Svalbard og Jan Mayen. Sesongmessig er funnene mer samlet med ni sommerfunn i juni og juli og fire senhøst- og vinterfunn i november og desember. De norske funnene utgjør, kanskje ikke overraskende for en amerikansk art, over halvparten av den fennoskandiske funnmassen. Danmark og Finland har to funn hver, mens arten er påtruffet syv ganger i Sverige, sist så langt tilbake som i 1991. I Norge er det på den annen side nå gjort ti funn fra og med 2003.
- Kaspimåke** *Larus cachinnans* (0, 63/64, 3)
 2009 ØSTFOLD: 2K Øra, Fredrikstad 21.1 og 10.–24.3* (F) (*S. Engebretsen, T. A. Andersen mfl.).
- 2010 ØSTFOLD: 4K Katrineborg, Fredrikstad 29.10* (F) (S. Engebretsen).
 MØRE OG ROMSDAL: 2K Sandshamn, Sande 27.1* (F, V) (I. S. Bringsvor).
- 2012 ØSTFOLD: 1K Øra, Fredrikstad 20.8* (F) (S. Engebretsen).
 HORDALAND: 2K Tveitevannet, Bergen 10.12* (F) (F. Falkenberg).
 MØRE OG ROMSDAL: 3K Sandshamn, Sande 19.10* (F) (I. S. Bringsvor).
- 2013 VEST-AGDER: Ad. Skinsnes, Mandal 17.3* (F) (I. Flesjå). 2K Vågsvollvåien, Farsund 6.8* (F) (T. Bentsen). 3K Gismerøya, Mandal 28.12* (F) (*I. Flesjå, M. Helberg mfl.).
 HORDALAND: 3K rm. Byparken, Bergen 5.1* (F) (A. Breistøl, C. Pedersen mfl.).
 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Sandshamn, Sande 18.–28.2* (F) (I. S. Bringsvor).
- 2014 ØSTFOLD: 3K Gamlebyen og Øra, Fredrikstad 9.–15.2* (F) (*A. Larsen, S. Engebretsen mfl.). 1K Øra, Fredrikstad 10.10* (F) (*A. Larsen, S. Engebretsen). 4K Øra, Fredrikstad 18.10* (F) (S. Engebretsen). 1K Øra, Fredrikstad 22.11* (F) (*A. Larsen mfl.). 2K rm. Sjøbadet, Jeløy, Moss 26.12* (F) (*S. Molværsmyr, V. Opedal).
 OSLO: 1K rm. Aker brygge og Bjørvika, Oslo 18.–23.8* (F) (*S. Molværsmyr mfl.). 1K rm. Vaterland, Bjørvika og Aker brygge, Oslo 19.–20.8* (F) (*S. Molværsmyr mfl.).
 VEST-AGDER: Ad. Gismerøya, Mandal 25.1* (F) (*I. Flesjå mfl.). Ad. Mandal havn og Gismerøya, Mandal 26.1–1.2* (F) (I. Flesjå). Ad. Brennevinsmyra, Mandal 1.2* (F) (*K. M. Torland, I. Flesjå mfl.). 2K Gismerøya og Mandal havn, Mandal 15.2–21.4* (F) (*I. Flesjå mfl.).
 ROGALAND: 2K Håstranda og Obrestad, Hå 8.–12.5* (F) (*S. Lode mfl.).
 MØRE OG ROMSDAL: 2K Sandshamn, Sande 14.2–7.3* (F) (*I. S. Bringsvor mfl.).
- 2015 ØSTFOLD: 2K Øra, Fredrikstad 22.10* (F) (A. Larsen).
 AKERSHUS: 2K Langvannet, Lørenskog 3.–24.1* (F) (*S. Molværsmyr mfl.). 4K Langvannet, Lørenskog 29.3* (F) (S. Molværsmyr).

Franklinmåke (Franklin's Gull, *Larus pipixcan*) Rinnleiret, Levanger (TØ) 3. juni 2018. Fuglen er det første funnet av arten i Trøndelag, og funn nr. 13 i Norge. Ti av funnene har kommet etter 2003. I bakgrunnen står en adult fiskemåke *L. canus* – størrelsesforskjellen går tydelig fram. Foto: Jon Helle.

- OSLO: 2K Valle Hovin 9.1 og rm. Frognerparken, Oslo 28.1* (F) (S. Molværsmyr mfl.). 3K Haraldrud, Oslo 23.–25.12* (F) (*S. Molværsmyr mfl.).
 TELEMARK: 2K Jomfruland, Kragerø 17.9 (O. Nordsteien).
 ROGALAND: 2K Sele og Reve, Klepp 22.–29.3* (F) (*B. Mo mfl.). 2K Salte, Klepp 28.7–1.8* (F) (*S. Lode mfl.). 2K Obrestad havn, Hå 5.12* (F) (S. Lode).
 MØRE OG ROMSDAL: 4K Sandshamn, Sande 4.3* (F) (I. S. Bringsvor). 2K Sandshamn, Sande 6.4* (F) (I. S. Bringsvor).
 2016 ØSTFOLD: 1K Tangen avfallsplass, Askim 12.8* (F) (M. Helberg).
 OSLO: 4K Haraldrud, Oslo 12.–16.1* (F) (S. J. Kalvatn mfl.). 3K Haraldrud og Bjørvika, Oslo 31.1–18.3* (F) (*S. J. Kalvatn mfl.).
 VEST-AGDER: 3K Gismerøya, Mandal 30.1* (F) (*I. Flesjø mfl.). 1K Jåbekkvann, Mandal 22.8* (F) (T. Bentsen). 1K Brennevinsmyra, Mandal 29.9–1.10* (F) (*T. Bentsen mfl.).
 ROGALAND: 3K Obrestad fyr, Hå 29.1* (F) (S. Lode).
 2017 ØSTFOLD: Ad. Øra, Fredrikstad 12.–19.1* (F) (*A. Larsen mfl.). 4K Katrineborg, Fredrikstad 9.8* (F) (*S. Engebretsen mfl.).
 VEST-AGDER: 2 ind. (4K) Skinsnes, Mandal 28.2* (F) (T. Bentsen, K. M. Torland). Ad. Gismerøya, Mandal 18.11* (F) (I. Flesjø). 2K Gismerøya,

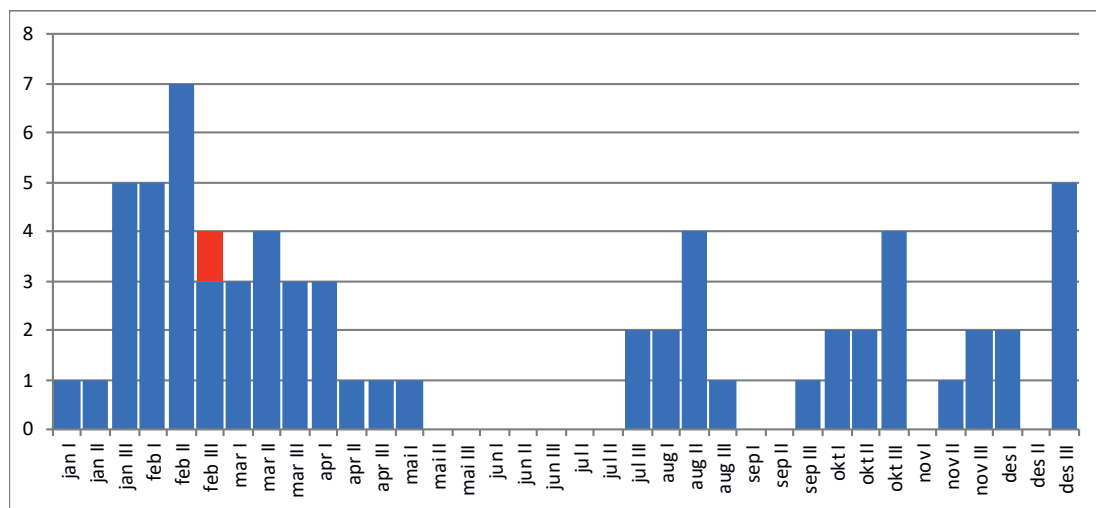
Mandal 26.12* (F) (I. Flesjø).

ROGALAND: 2K Obrestad havn, Hå 1.2* (F) (S. Lode). 3K Egersund havn, Eigersund 11.2* (F) (S. Lode). 2K Kvasseheim, Hå 8.3* (F) (*S. Lode mfl.). 2K Salte, Klepp 19.3 og Kvasseheim, Hå 1.4* (F) (*S. Lode, K. Mjølunes mfl.). 2K Husvegg, Hå 2.4* (F) (K. Mjølunes). 2K Opstad, Hå 26.–28.4* (F) (*B. Mo mfl.). MØRE OG ROMSDAL: Ad. Sandshamn, Sande 10.2* (F) (I. S. Bringsvor). 2K Sandshamn, Sande 14.2* (F) (I. S. Bringsvor). 3K Sandshamn, Sande 9.3* (F) (I. S. Bringsvor). 2K Vegsundet, Sula 27.3* (F) (*S. Molværsmyr mfl.). 2K Blimsanden, Vigra, Giske 1.–2.4* (F) (F. Grønningsæter).

2018 VEST-AGDER: 1K Brennevinnsmyra, Mandal 2.8* (F) (M. Helberg). 1K Brennevinnsmyra, Mandal 3.–4.8* (F) (*M. Helberg, I. Flesjø). HORDALAND: 2K ♀ rm. Tveitevannet, Bergen 5.–11.5* (F) (*A. Breistøl mfl.).

(Svartehavet til Det kaspiske hav og Sentral-Asia; overvintrer fra Vest-Europa til Den arabiske halvøy). Her publiseres totalt 48 nye funn av kaspimåke fra årene før 2018, i tillegg til de tre funnene fra rapportåret. Revurdering av de tidligere godkjente funnene resulterte i at en

tredjedel ikke lenger anses å være tilstrekkelig dokumentert (se lenger bak i rapporten for disse). Totalt er det dermed gjort 66 godt dokumenterte funn i Norge til og med 2018. Det er bare fugler som er dokumentert med bilder av relativt god kvalitet som anses som tilstrekkelig dokumentert av NSKF ettersom hybridisering mellom gråmåke *L. argentatus* og kaspimåke er velkjent fra deler av utbredelsesområdet. For å finne visuelle tegn på blanding av genmateriale kreves ofte detaljstudier av bilder av god kvalitet og med fuglen i ulike positurer, derav har NSKF satt strenge krav til kvalitet på bildedokumentasjon. Som kan ses i figur 4 under begynner det etter hvert å danne seg et mønster i de norske funnene der ettervinteren er den beste tiden. Forekomsten på høsten er noe mer «uryddig» mens sein vår og forsommer foreløpig står helt uten funn av arten her til lands. Stormåker lar seg ofte individbestemme ut fra særegenheter i fjærdrakten. I tillegg har en håndfull fugler blitt ringmerket i Norge, eller allerede hatt fargering fra utlandet. Flere av observasjonene dreier seg derfor om samme individ som er sett på flere lokaliteter og/eller år. Observasjonene av en fugl i andre vinterdrakt fra Bergen i desember 2012 og igjen i januar 2013 omhandler ett og samme individ. 2K-fuglen fra Lista 6. august 2013 er identisk med den som allerede er publisert fra Mandal i juli samme år (se under revurderinger

Figur 4. Norske funn av kaspimåke fordelt på tidagersperioder. Norwegian records of Caspian Gull by ten-day period.

Kaspimåke (Caspian Gull, *Larus cachinnans*) 3K Sandshamn, Sande (MR) 19. oktober 2012. Etter en omfattende revurdering av norske funn er det godkjent 66 funn av 67 individer i Norge t.o.m. 2018. Foto: Ingar Støyle Bringsvor.

lenger bak). 2K-fuglen sett i Mandal fra februar til april 2014 er den samme som ble gjenfunnet på Jæren i mai samme år. Den juvenile fuglen som ble fargemerket på Aker brygge 18. august 2014 ble senere avlest på Jomfruland 17. september 2015 og ved Fredrikstad 9. august 2017. 2K-fuglen fra Lørenskog i januar 2015 er den samme som ble sett og senere fargemerket i Oslo samme måned; samme fugl ble igjen avlest i Oslo fra januar til mars 2016. Observasjonene av en fugl i 3. vinterdrakt ved Haraldrud gjenvinningsanlegg i desember 2015 og januar 2016 dreier seg også om ett og samme individ. Og til slutt, observasjonene fra Rogaland og Vest-Agder i januar 2016 er samme fugl, gjenkjennelig på mytemønsteret.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*

Individer som viste karakterene til underarten *kumlieni* (0, 47, 0)

2012 HORDALAND: 3K Sævarhagsvikjø, Stord 1.3–30.4* (F) (*A. Breistøl, T. H. Heggland mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: 4K Sandshamn, Sande 11.1* (F) (I. S. Bringsvor). 4K Sandshamn, Sande 21.1* (F) (I. S. Bringsvor). 3K Harøysund, Fræna 21.–29.1* (F) (F. Grønningsæter mfl.). 4K Sandshamn, Sande 22.1* (F) (I. S. Bringsvor). 4K Voksevegen, Sande 22.–23.1* (F) (I. S. Bringsvor). Ad. Sandshamn, Sande 24.1* (F) (I. S. Bringsvor). 4K Sandshamn, Sande 2.2* (F) (I. S. Bringsvor). 4K Sandshamn, Sande 3.–18.2* (F)

(I. S. Bringsvor). 5K Sandshamn, Sande 3.2* (F) (I. S. Bringsvor). Ad. Sandshamn, Sande 9.–10.2* (F) (I. S. Bringsvor). 4K+ Makkevika, Giske 20.–26.2* (F) (*S. Molværsmyr, F. Grønningsæter). 4K+ Gomalandet, Kristiansund 23.2–1.3* (F) (T. H. Hansen). Ad. Steinvågen, Ålesund 11.3* (F) (F. Grønningsæter).

- 2013 HORDALAND: 1K Byparken, Bergen 10.11* (F) (A. Breistøl, A. T. Mjøs mfl.). MØRE OG ROMSDAL: 2K Rokset, Averøy og Krevvikbogen, Eide 22.–26.2* (F) (*E. Sørensen, T. H. Hansen). Ad. Sandshamn, Sande 27.2* (F) (I. S. Bringsvor).
- 2015 MØRE OG ROMSDAL: 2K Sandshamn, Sande 16.2* (F) (I. S. Bringsvor).
- 2016 HORDALAND: Ad. Nygårdsviken og Kvernavika, Bergen 4.1–4.2* (F) (F. Falkenberg mfl.).

(Arktisk Canada; overvintrer i Nord-Amerika). En rekke nye funn fra invasjonen vinteren 2012 publiseres her. Disse tar totalen for 2012 opp i hele 21 funn, hvilket er en soleklar rekordnotering foran 2001 og 2013 som begge har fire funn. Fugler tilhørende underarten *kumlieni* er meget variable, noe som ofte tillater identifikasjon til individnivå. Det er derfor på det rene at alle observasjonene fra Sande, Møre og Romsdal i 2012 er ulike individer. Det bringer Møre og Romsdal opp i teten hva gjelder funn av underarten med totalt 18 funn. Finnmark kommer på en annenplass med 12 funn.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis* (2, 22, 3)

- 2018 VEST-AGDER: 2K+ Ore, Farsund 23.2* (F) (A. R. Fredriksen). MØRE OG ROMSDAL: 1K Bolga, Kristiansund 2.–16.12* (F) (A. Berthelsen, R. Berthelsen). TRØNDELAG: 2K Gaulosen, Melhus 1.–20.1* (F) (*B. Rønning mfl.). 2K+ Være, Trondheim 21.1* (F) (A. Landberg). TROMS: 2K Reisadalen, Nordreisa 27.1–3.3* (V) (G. T. Brataas).

(Store deler av Asia fra Ural til Korea og Japan, sør til India, Myanmar og Indokina; overvintrer i India, Kina og Sørøst-Asia). Fuglen fra Gaulosen er den samme som først dukket opp der på

lille julaften 2017, og den holdt stand frem til 20. januar. Dagen etter ble ei mongolturteldue fotografert på Være, Trondheim. Ut fra foreliggende dokumentasjon er det ikke mulig å fastslå med sikkerhet om dette var samme individ, men NSKF regner det som sannsynlig og teller derfor disse observasjonene som ett funn. Tre nye funn i løpet av rapportåret tar dermed årstotalen opp i totalt fire ulike fugler, hvilket er en tangering av rekorden fra 2017. Samtlige av disse ble sett i tilknytning til fôringsplasser, et habitat som står for majoriteten av de norske funnene. Hele 85 % av den norske funntotalen stammer fra de siste 16 årene. Tilsvarende økning i funnfrekvens ses også i flere av våre nærmeste naboland.

Dverghornugle *Otus scops* (1, 2, 1)

- 2018 HAVOMRÅDENE: 2K+ Eldfisk A, Nord-sjøen 4.5* (F) (B. Le Maître).

(Nordvest-Afrika, Sør-Europa og Vest-Asia; overvintrer rundt Middelhavet og i Afrika sør for Sahara). Fuglen ble funnet forkommen om bord på Eldfisk Alpha-plattformen lengst sør i norsk sektor av Nordsjøen. Den ble sendt i land og avlevert veterinær neste dag, men døde dessverre etter kort tid. Skinnet oppbevares nå på Universitetet i Bergen. Også Norges første funn av arten ble gjort til havs, da en fugl ble funnet på et fiskefartøy ca. 15 sjømil utenfor Sirevåg, Rogaland 6. juni 1954. I Sverige er det gjort elleve funn av arten, sist i 2011 da en 2K-fugl ble ringmerket på Gotland 31. mai. Danmark har seks funn, senest en voksen hann funnet død ved Nykøbing, Falster 11. november 2017.

Gråseiler *Apus pallidus* (0, 11, 2)

- 2018 TELEMAR: 1K+ Jomfruland, Kragerø 16.11* (F) (O. Nordsteien). VEST-AGDER: 1K+ Langåker, Farsund 12.11* (F) (J. Langbråten).

(Middelhavsområdet, Nord-Afrika og Midtøsten; overvintrer i Afrika sør for Sahara). November 2018 produserte en av de største forekomstene av gråseiler i Nord-Europa noensinne. Denne «invasjonen» berørte også Norge med de to funnene som presenteres her. Sene høstfunn har på mange måter blitt normalen for denne

Grønlandsmåke av underarten kumlieni (Kumlien's Gull, *Larus glaucoides kumlieni*) 4K Sandshamn, Sandsøya, Sande (MR) 3. februar 2012. Hele 21 funn av underarten foreligger dette rekordåret. Foto: Ingar Støyle Bringsvor.

Mongolturteldue (Oriental Turtle Dove, *Streptopelia orientalis*) Øysand, Melhus (TØ) 13. januar 2018. Fuglen dukket opp på lokaliteten 23. desember 2017, og holdt seg der til 20. januar 2018. Dagen etter var det sannsynligvis dette individet som dukket opp på Være i Trondheim (TØ). Foto: Jon Helle.

arten, men disse to fuglene er likevel de seneste i Norge til nå. Fuglen fra Lista utgjorde i tillegg det første funnet i Vest-Agder. Funnfrekvensen for arten har økt betraktelig de senere årene, med hele ni funn fra og med 2011. Dette skyldes nok til dels økt oppmerksomhet og bedre kunnskap om identifikasjon, men ikke minst utviklingen i digital fotografering som tillater detaljstudier av draktkarakterer i ro og mak. Gråseiler kan være meget vanskelig å skille fra vår hjemlige tårnseiler *A. apus* i felt, ikke minst på mørke høstdager. De viktigste forskjellene for å skille mellom de to artene ligger i kontraster på andre vingedeckere og i hodetegningene.

Alpeseiler *Apus melba* (2, 16, 1)

2018 AUST-AGDER: 2K+ Barmen, Risør 5.5 (F. W. Christoffersen).

(Middelhavsområdet og østover til Himalaya samt sørlige Afrika; overvintrer i Afrika og India). Forekomsten av alpeseiler i Norge er på tross av en håndfull funn de siste årene avtagende. Dette fremstår særlig tydelig når man sammenlikner med den økende trenden for gråseiler. I motsetning til gråseiler er alpeseileren lett gjenkjennelig og nedgangen i antall funn er derfor trolig reell. De totalt 19 norske funnene er jevnt fordelt med ni vår- og forsommerfunn fra 26. april til 18. juni og ti høstfunn fra 30. august til 12. november. Fuglen fra Risør var for øvrig det første funnet av arten i Aust-Agder.

Blåkinibieter *Merops persicus* (0, 1, 1)

2018 SOGN OG FJORDANE: Ad. Bulandet, Askvoll 13.–15.7* (F) (*K. Rutledal, A. Braanaas mfl.).

(Nordvest-Afrika, Midtøsten og Vest-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Blåkinibieter er påtruffet kun én gang tidligere i Norge. Det var en fugl som ble bestemt i ettertid ut fra et bilde tatt i Fjell, Hordaland 22. juni 1998. Fuglen fra Bulandet var derfor den første «kryssbare» i Norge, noe som førte til at folk fra store deler av landet avla øya et besøk. Det ble ikke gjort funn av arten ellers i Norden i 2018, i motsetning til i 1998 da det var funn i Danmark, Finland og Sverige foruten Norge. Totalt er det

Blåkinibieter (*Blue-cheeked Bee-eater, Merops persicus*) Bulandet, Askvoll (SF) 14. juli 2018. Funnet er kun det andre for landet av denne eksotiske arten. Foto: Anders Braanaas.

gjort 16 funn av arten i Norden (Sverige åtte, Danmark og Finland tre hver). Ser man disse 16 funnene under ett er mediandato 18. juni, dvs. senere enn funntoppen for «vanlig» bieter *M. apiaster*.

Blåråke *Coracias garrulus* (34/40, 14, 1)

2018 VEST-AGDER: 1K Jåbekk, Mandal 22.9–26.10* (F) (*K. M. Torland mfl.).

(Sør- og Øst-Europa, Vest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Dette langtidstasjonære individet ble en populær attraksjon for både lokale og tilreisende fuglekikkere. Eldre nedtegnelser tyder på at arten var mye mer regulært forekommende i tidligere tider, mens forekomsten i NSKF-epoken har vært jevnt lav med i gjennomsnitt ett funn hvert tredje år. I Sverige ble det gjort to funn i 2018, mens Danmark fikk sitt første funn av arten siden 2014 på samme tid som fuglen i Mandal.

Kalanderlerke *Melanocorypha calandra* (4/5, 8, 1)

2018 VESTFOLD: 2K+ Hoftøya, Store Færder, Færder 21.5* (F) (T. Axelsen, H. E. Karlsen mfl.).

Blåråke (European Roller, *Coracias garrulus*) Jåbekk, Mandal (VA) 24. september 2018. Årets eneste blåråke i Norge hadde tilhold på lokaliteten i 35 dager, og ble et populært skue for mange ornitologer. Foto: Morten Vang / fuglefoto.net.

(Sør- og Sørøst-Europa, Vest-Asia og Nordvest-Afrika). De fem funnene av kalenderlerke etter årtusenskiftet dreier seg alle om fugler som har dukket opp i en relativt snever periode fra 19. mai til 12. juni. Månedsskiftet mai/juni kan således se ut til å være den beste tida for å finne arten i vår tid. Ser man lenger tilbake i tid er imidlertid de tre første funnene alle gjort innenfor én uke i midten av april. Det er også tre funn fra oktober og ett midtsommerfunn. Kun tre av de norske funnene dreier seg om fugler som har blitt sett mer enn én dag.

Fjellkalanderlerke *Melanocorypha bimaculata*
(0, 1, 1)

2018 ROGALAND: 2K+ Hillesland, Karmøy
1.6* (F) (*F. Steinkjellå mfl.).

(Vest-Asia fra Tyrkia til Kasakhstan; overvintrer fra Nordøst-Afrika til Nordvest-India). Norges første funn var en meget populær og, i motsetning til årets individ, meget stasjonær fugl på Ona,

Fjellkalanderlerke (Bimaculated Lark, *Melanocorypha bimaculata*) Hillesland, Karmøy (RO) 1. juni 2018. Funnet er kun det andre i landet av denne vestasiatiske arten. Førstefunnet hadde tilhold på Ona, Sandøy (MR) høsten 2000. Foto: Frank Steinkjellå.

Møre og Romsdal fra 1. august til 1. oktober 2000. Også i øvrige Norden er fjellkalanderlerke en stor sjeldenhet. Arten er sett kun én gang i Danmark (Sjælland januar til mars 2006), mens den er noe mer regelmessig mot øst, noe som gjenspeiles i seks funn i Sverige og fire i Finland. I Storbritannia er den påtruffet kun tre ganger, sist så langt tilbake i tid som i 1976. De beste kjennetegnene for å skille fjellkalanderlerke fra den nært beslektede kalanderlerke ses i flukt ettersom førstnevnte mangler tydelig hvit vingebakkant og har gråbrun vingeunderside heller enn svartaktig som hos sistnevnte. På sittende fugl er de mer markerte hodetegningene, særlig tøylen, av størst betydning.

Amursvale *Cecropis daurica* (1, 96/100, 9)

2018 VEST-AGDER: 2K+ Fuglevika og Nesheimvann, Farsund 27.4–6.5* (F) (*J. Langbråten mfl.). 2K+ Fuglevika og Nesheimvann, Farsund 28.–29.4* (F) (*J. K. Ness mfl.). 2K+ Lista fyr, Farsund 29.4 (G. Gundersen). 2K+ Skarvodden og Vågsvollvika, Farsund 1.5* (F) (*G. Gundersen mfl.).
ROGALAND: 2K+ Kvasseheim, Hå 25.4* (F) (*S. Lode mfl.). 2K+ Reve, Klepp 30.4* (F) (A. T. Mjøs). 2K+ Tungenes, Randaberg 30.4–3.5* (F) (*E. S. Nilsen mfl.).
HORDALAND: 2K+ Kjøl, Bømlo 20.–21.4* (F) (K. Bergtun, O. Hallaråker mfl.).
FINNMARK: 2K+ Gamvik, Gamvik 11.5* (F) (*J. Jörpeland mfl.).

(Middelhavsområdet, Midtøsten og overstore deler av Asia samt sentrale deler av Afrika; overvintret i Afrika, på Det indiske subkontinent og i Sørøst-Asia). Forekomsten av amursvale på Lista i månedsskiftet april/mai er uoversiktlig. De fire funnene som publiseres her er et konservativt antall og det kan ikke utelukkes at flere individer var involvert. Fuglen fra Bømlo er det tidligste vårfunnet i Norge noensinne. Åtte av årets ni funn stammer altså fra Sørvestlandet i en toukers-periode fra slutten av april og noen dager inn i mai. Samtlige fugler tilhørte den europeiske underarten *rufula* og levner liten tvil om at årets forekomst var resultat av et ganske

konsentrert forlenget vårtrekk av fugler hjemmehørende i Sør-Europa. Årets ni funn blir bare slått av rekordåret 2014 som hadde tolv funn.

Markpiplerke *Anthus campestris* (4, 47, 1)

2018 ROGALAND: 2K+ Veito, Utsira 11.–13.5* (F) (*M. Thomson mfl.).

(Europa nord til Sør-Sverige og Baltikum, videre østover gjennom Sentral-Asia til Mongolia; overvintret i Sahelonen i Afrika, på Den arabiske halvøy og videre til Pakistan og India). Årets ene funn innebærer at arten har vært årlig i Norge de siste ti årene. Dog er gjennomsnittet i denne perioden kun 1,5 funn i året hvilket indikerer at markpiplerke fremdeles er en stor sjeldenhet her til lands. Vår- og sommerfunn utgjør 2/3 av den totale funnmassen, med en markert funntopp i midten av mai. Rogaland er det beste fylket for arten med totalt 15 funn, hvorav syv er gjort på Utsira.

Tundrapiplerke *Anthus gustavi* (0, 50, 3)

2018 ROGALAND: 1K+ Veito, Utsira 5.–6.10* (F) (*B. Mo mfl.).
NORDLAND: 1K+ Grav, Røstlandet, Røst 2.10 (*M. Eggen mfl.). 1K+ Husøy, Træna 11.10* (F) (*T. Kolaas mfl.).

(Nordlige Russland fra Petsjora-elven og østover gjennom Sibir til Beringstredet; overvintret på Filippinene, Borneo og Sulawesi). Tre funn er omtrent på gjennomsnittet for det siste tiåret, hvor 2011 er eneste år uten funn av arten. Geografisk er også forekomsten som forventet ettersom Nordland (33 funn) og Rogaland (8 funn) er landets klart beste fylker. Mediandato for norske funn er 26. september, altså var årets forekomst en ukes tid senere enn man kunne forvente basert på tidligere funnmasse.

Myrpiplerke *Anthus rubescens* (0, 8, 2)

Individer som viste karakterene til underarten *rubescens* (0, 5, 2)

2018 ROGALAND: 1K+ Holmestø, Hå 28.10–3.11* (F) (*K. Mjøsnes mfl.).
1K+ Ognasanden, Hå 13.–18.11* (F) (*J. Alsvik mfl.).

Amursvale (Red-rumped Swallow, *Cecropis daurica*) Fuglevika, Lista, Farsund (VA) 27. april 2018. Med ni funn i Norge i 2018 er det bare rekordåret 2014 med tolv funn som er bedre. Funnmassen i 2018 er fra perioden 27. april–11. mai, og involverer fugler av den europeiske underarten *rufula* på forlenget vårtrekk. Foto: Jonas Langbråten.

Tundrapiplerke (Pechora Pipit, *Anthus gustavi*) Husøy, Træna (RO) 11. oktober 2018. Å få feltbilder av denne kryptiske arten er ikke enkelt – som regel smyer den seg skjult i vegetasjonen. Legg merke til de markante hvite vingebandene samt de brede lyse ryggbandene. Foto: Terje Kolaas / terjekolaas.com.

(Alaska, Canada og Vest-Grønland; overvintrer fra USA til Mellom-Amerika). Kort avstand og tid mellom disse to funnene ville i utgangspunktet medført at det var naturlig å anta at det dreide seg om samme fugl. De to fuglene skilte seg imidlertid vesentlig fra hverandre utseendemessig slik at det aldri var noen tvil om at det var to ulike individer. Den første fuglen, fra Holmestø, viste et tilnærmet klassisk utseende for den nordamerikanske nominatunderarten, mens den andre som holdt seg ved Ognasanden var mer utfordrende å underartsbestemme. Detaljstudier over lengre tid i varierende lysforhold avklarte imidlertid at også dette var en fugl av underarten *rubescens*. Denne underarten er den mest forventede i Norge og samtlige 45 funn i Storbritannia frem til og med 2018 antas å være *rubescens*. I Norge er det pr. 2018 gjort syv funn av *rubescens*, ett av den asiatiske underarten *japonicus* og to av fugler som ikke lar seg underartsbestemme med sikkerhet.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0, 85/88, 10)
 2018 VESTFOLD: 1K+ Mølen, Larvik 11.–31.12* (F) (*J. O. Nybo mfl.). 1K+ Rakke, Larvik 31.12* (F) (A. F. Mæland).
 TELEMAR: 1K+ Jomfruland, Kragerø 30.11–5.12* (F) (O. Nordsteien mfl.).
 AUST-AGDER: 1K+ Bjellandstrand, Arendal 22.–31.10* (F) (*S. I. Marcussen mfl.).
 VEST-AGDER: 1K+ Nordhasselsanden, Farsund 4.11* (F) (*G. Grimsby). 1K+ Tjørveneset, Farsund 22.–23.11* (F) (*G. Gundersen mfl.). 1K+ Sevika, Lista fyr, Farsund 23.11* (F) (G. Gundersen).
 ROGALAND: 1K+ Holmestø, Hå 3.–13.11* (F) (*A. Stavne, *K. Mjølssnes mfl.). 1K+ Holmestø, Hå 11.–13.11* (F) (*S. Lode mfl.). 1K+ Stavnheimsvika, Hå 12.11 (K. Mjølssnes).

(Fjellområder i Europa og Asia; europeiske fugler overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sør-Sverige til Middelhavet). Ti funn i rapportåret er en høy årstotal. Man må helt tilbake til 2005 for å finne forrige år med tosifret antall vannpiplerker i Norge. Det er også verd å merke seg at alle årets funn ble gjort på høst og forvinter, hvorav seks fra Sørvestlandet. Vest-

Agder og Rogaland står for over halvparten av de norske funnene av vannpiplerke, men arten har vært mer eller mindre fraværende fra denne landsdelen de senere årene. Den sterke norske forekomsten kan ses i sammenheng med større antall enn normalt rapportert fra nordlige deler av Danmark høsten 2018.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (2, 51, 2)
 2018 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Falnes, Karmøy 3.–8.5* (F) (*F. Steinkjellå mfl.). 2K+ ♂ sy. Reveparken, Klepp 30.5* (F, L) (*Ø. Egeland, *O. Heggøy mfl.).

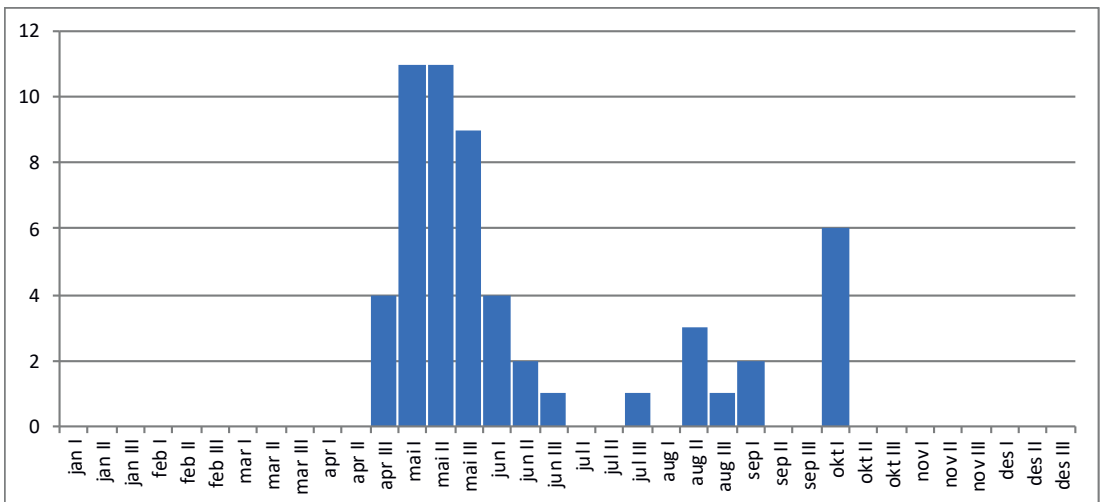
(Nordvest-Afrika, Sør- og Mellom-Europa og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Rogaland har med sine 27 funn nesten halvparten av den norske funntotalen av sørnattergal. Arten har en tydelig funntopp i mai ettersom $\frac{3}{4}$ av vårfunnene er gjort i denne måneden (se figur 4) med mediandato 14. mai. I motsetning til mange andre sjeldne spurvefuglarter har sørnattergal en nokså jevn fordeling av funn helt tilbake til begynnelsen av 1980-tallet. Med hensyn til økt feltaktivitet, teknologisk utvikling og økt rapportering kan dette tyde på at den reelle forekomsten av arten er nedadgående.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (1, 63/66, 7)
 2018 VESTFOLD: 1K+ Byskogen, Larvik 22.9 (A. F. Mæland).
 TELEMAR: 2K+ Stråholmen, Kragerø 4.5* (F) (*V. Heibo, B. Kjellemyr mfl.).
 ROGALAND: 1K+ rm. Søre merkeskog, Utsira 16.10* (F) (*A. Grimsby mfl.). 1K+ Grotledalen, Utsira 21.10* (F) (A. Austneberg, E. B. Rosberg mfl.).
 NORDLAND: 1K+ Nordland, Værøy 27.–28.9* (F) (*K. Mjølssnes mfl.). 1K+ rm. Husøy, Træna 28.9–1.10* (F) (*A. Sørhuus mfl.).
 FINNMARK: 1K+ Elvenes, Sør-Varanger 13.–14.9* (F) (B. Casslén).

(Taigasonen fra Finland østover til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, Korea og Japan). De syv funnene i 2018 er ikke langt over gjennomsnittet for det siste tiåret. Denne utviklingen må

Myrpiplerke (*Buff-bellied Pipit, Anthus rubescens rubescens*) Brusand, Hå (RO) 31. oktober 2018. Det er nå ti funn av arten i Norge – syv av dem er som denne av den nordamerikanske underarten *rubescens*. Videre er ett funn godkjent som den asiatiske underarten *japonicus* og to funn lar seg ikke med sikkerhet underartsbestemme. Foto: Bjørn Mo.

Figur 5. Norske funn av sørnattergal fordelt på tidagersperioder. Norwegian records of Common Nightingale by ten-day period.

sies å være bemerkelsesverdig for en art som var langt fra årlig og fremdeles betraktet som en stor sjeldenhet for bare 15 år siden. September- og oktoberfunn fra øyer langs vestkysten står for majoriteten av den norske funnmassen, men fra årets forekomst er det to funn som skiller seg ut. Fuglen fra Stråholmen er det tidligste vårfunnet med klar margin og samtidig det første vårfunnet fra en trekklokalitet i Sør-Norge. Fuglen fra Sør-Varanger i midten av september var også uventet. Norges eneste dokumenterte hekkefunn av arten ble gjort i samme kommune i 2011, men tidsmessig er funnet like fullt overraskende, ikke minst med tanke på den lave observatørdekningen der på den tiden av året.

Asiasvartstrupe *Saxicola maurus* (0, 83/84, 4)

2018 TELEMARK: 2K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 1.–2.6* (F) (V. Kristiansen, O. Nordsteien mfl.).

VEST-AGDER: 2K ♀ Grettestø, Farsund 1.5* (F) (G. Grimsby).

MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Seterøya, Sylte, Surnadal 13.–24.10* (F) (*J. M. Garte, O. R. GjØra).

NORDLAND: 1K+ Yttersand, Flakstad 27.9* (F) (M. Eggen).

(Eurasia fra Kvitsjøen og Kaukasus til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, nordlige India og vestover til Den arabiske halvøy). Gjennomsnittlig antall funn av asiasvartstrupe de siste ti årene er også fire individer, men det er uvanlig at funnene fordeler seg likt mellom vår og høst. Av den totale funnmassen dreier over 80 % seg om høstfunn. Fuglen fra Jomfruland ble godt dokumentert og viste draktkarakterer som stemmer best med den vestlige underarten *maurus*. Fuglen fra Surnadal i oktober var på den annen side ganske mørk og viste en dypt rustfarget overgump. Dette er karakterer som kan peke i retning den østlige (under)arten *stejnegeri*, men dessverre er ikke bildekvaliteten tilstrekkelig for å fastslå dette med sikkerhet. Alle fire funnene publiseres derfor uten underart.

Svartstrupesteinskvtv *Oenanthe pleschanka* (0, 24, 1)

2018 NORDLAND: 1K ♂ Nasset, Røstlandet, Røst 17.–21.11* (F) (*S. Baines, E. Grønningsæter).

(Sørøst-Europa og Sentral-Asia; overvintrer i Øst-Afrika). Dette er det andre funnet fra Røst og Nordland, det første funnet ble gjort av samme observatør på nøyaktig samme lokalitet 2. november 2007. Forekomsten av arten i Norge har et sørvestlig tyngdepunkt, med elleve funn fra Rogaland og fem fra Vest-Agder. Svartstrupesteinskvtv har, med unntak av 2015, vært årlig i Norge de siste ti årene. Av de totalt 25 funnene er 21 gjort etter årtusenskiftet.

Middelhavssteinskvtv *Oenanthe hispanica* (0, 5, 1)

Individer som viste karakterene til underarten tyrkersteinskvtv *O. h. melanoleuca* (0, 0, 1)

2018 HORDALAND: 2K+ ♂ Byrkjevågen, Holsøya, Masfjorden 10.–13.5* (F) (*W. Borge, F. Falkenberg mfl.).

(Italia gjennom Balkan og Tyrkia til Kaspiahavet; overvintrer i Sahel-sonen i Afrika). Ny underart for landet! For å finne forrige funn av middelhavssteinskvtv i Norge må man se nesten 27 år tilbake i tid, til 11. juni 1991 da en hunn av ubestemt underart ble sett på Struten, Fredrikstad. De fem tidligere funnene dreier seg om én fugl av nominatunderarten, mens de øvrige fire ikke er sikkert underartsbestemt. Fuglen fra Masfjorden ble behørig dokumentert med bilder, og kombinasjonen av meget lys overside og svart ansiktsmaske som gikk både høyt opp i panna og langt ned mot brystet viser at dette var den østlige underarten. De seks norske funnene dreier seg om tre vårfunn i perioden 10. mai til 14. juni og tre høstfunn i perioden 2. september til 4. oktober. Årets fugl er den eneste som er sett mer enn én dag, men den var til tider vanskelig å finne slik at flere tilreisende måtte gjøre vendeis uten nytt kryss i boka. Fra øvrige Norden foreligger fem funn fra Danmark, seks fra Finland og hele 14 fra Sverige. Finland hadde en hann av østlig underart kun to uker før fuglen i Norge, mens Danmark hadde et meget uventet funn av en hunn av nominatunderarten i romjulen 2018.

Blåstjert (Red-flanked Bluetail, Tarsiger cyanurus) Husøy, Træna (NO) 28. september 2018. Med sju nye funn dette året fortsetter artens sterke forekomst i nyere tid hos oss. Foto: Terje Kolaas / terjekolaas.com.

Ny underart for Norge! En middelhavssteinskvett (Black-eared Wheatear, Oenanthe hispanica) av underarten melanoleuca hadde tilhold i Byrkjevågen, Holsøya, Masfjorden (HO) noen maldager i 2018. Blant de øvrige fem norske funnene av arten er en fugl bestemt til underarten hispanica og fire er ikke sikkert underartsbestemt. Foto: Eirik Nydal Adolfsen.

Ørkensteinskvt *Oenanthe deserti* (0, 30, 1)
2018 ROGALAND: 1K ♂ Brusand, Hå 17.–
18.11* (F) (*E. Jacobsen mfl.).

(Nord-Afrika, Nordvest-Arabia og østover til Mongolia; overvintrer i Sahara og Arabia øst til Pakistan). Dette er det 13. funnet fra Jæren, som med sine lange ørkenlignende sandstrender er det i særklasse beste området for arten i Norge. Også funndatoen er typisk for ørkensteinskvt. Over ¾ av funnene er gjort etter årtusenskiftet, men arten kan likevel ikke sies å ha etablert seg som årlig gjest i Norge.

Gulltrost *Zoothera dauma* (3, 8, 2)
2018 TRØNDELAG: 1K+ Nordskaget, Frøya
1.10* (F) (J. E. Eilertsen).
NORDLAND: 1K funnet død Røstlandet,
Røst 3.10* (F) (K. M. Torland mfl.).

(Uralfjellene til Sakhalin og Japan; overvintrer i Sørøst-Asia). Begge årets funn passer fint inn i det tidligere funnbildet av arten i Norge. Samtlige 13 funn er gjort i treukersperioden 24. september til 15. oktober. Med unntak av en fugl som ble skutt i Råde, Østfold 3. oktober 1936 stammer alle funn fra kysten fra Værøy i nord til Eigersund i sør. Fuglen fra Røstlandet er den tredje i Norge som er funnet død etter kollisjoner. Gulltrost er en kryptisk art som sannsynligvis blir oversett i områder med mye vegetasjon. Artens skjulte levesett understrekes av at kun to av de norske funnene dreier seg om fugler som er sett mer enn én dag, og hvor det i begge tilfeller dreier seg om fugler som hadde tilhold i små isolerte granplantninger.

Svartstrupetrost *Turdus atrogularis* (8, 37, 5)
2018 BUSKERUD: 2K+ ♂ Kleivi, Ål 16.4* (F)
(K. E. Bie).
ROGALAND: 2K+ ♂ Ødegårdsveien,
Klepp 17.1–18.3* (F) (*S. Lode mfl.).
1K ♀ rm. Revtangen O.S., Klepp 29.10*
(F) (*H. Husebø, A. T. Mjøs).
HORDALAND: 2K ♂ Heien, Os 18.–
25.3* (F) (A. Lyssand).
FINNMARK: 2K ♂ Vadsø havn, Vadsø
12.–13.3* (F) (*S. Guse mfl.).

(Sibir; overvintrer fra Den persiske gulf til Vest-Kina). Hannen fra Ål var det første funnet av svartstrupetrost i Buskerud. Dermed er Oppland og Telemark de eneste to fylkene som ikke har hatt besøk av denne sibirske trosten. Totalt fem funn er tangering av rekordåret 2017, og rapportåret var det åttende på rad med funn av arten. Nesten halvparten av de norske funnene er gjort innenfor denne åtteårsperioden. Den sesongmessige forekomsten i 2018 avviker noe fra tidligere funnmønster ettersom det ble gjort kun ett rent vinterfunn og ett høstfunn. Selv om marsfuglen fra Vadsø i realiteten nok bør regnes som et vinterfunn, er tre funn i vårmånedene en dobling av tidligere funntotal fra denne årstiden.

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (4, 136 til 2013, –)
2009 OPPLAND: 2K+ ♂ sy. Håjen, Østre Toten
21.6–1.7* (L) (*J. Opheim, A. Hangård
mfl.).
2011 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Grefnes, Fredrik-
stad 5.–13.6 (*M. Viker mfl.).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2014. Tidligere upubliserte funn fra 2013 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (2, 31, 2)
2018 ROGALAND: 2K+ rm. Malaneset,
Klepp 7.5* (F) (*J. Alsvik mfl.). 2K+
♂ sy. Ergavatnet, Klepp 15.–30.5* (F)
(*E. Ween mfl.).

(Europa nord til Danmark og Sør-Sverige samt videre østover til Sentral-Asia, Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Rapportåret ble det åttende på rad med funn av sumpsanger i Norge. I likhet med flere andre sørlige arter har også sumpsangeren vist et tydelig oppsving i forekomst de siste par tiårene med 2/3 av funnene gjort etter årtusenskiftet. Rogaland er det klart beste fylket for arten med totalt 14 funn. Et sørvestlig tyngdepunkt forsterkes ytterligere av at Vest-Agder er nummer to på listen med sine seks funn. Fuglen som ble fanget og ringmerket på Malaneset ble sluppet

Ørkensteinskvett (*Desert Wheatear, Oenanthe deserti*) Brusand, Hå (RO) 17. november 2018. Et typisk funn av arten i Norge – på Jærens sandstrender i november. Foto: Jonas Langbråten.

Sumpsanger (*Savi's Warbler, Locustella luscinioides*) Malaneset, Klepp (RO) 7. mai 2018. Av totalt 35 norske funn er 14 fra Rogaland. Interessant nok er 2 av 3 funn i Norge gjort etter år 2000. Foto: Bjørn Mo.

ved Ergavatnet. Imidlertid var det ikke samme fugl som sang der i siste halvdel av måneden ettersom det individet ikke var ringmerket.

Tartarsanger *Iduna caligata* (0, 17, 3)

2018 VEST-AGDER: 1K rm. Vestre Skogsfjord, Mandal 19.9* (F) (*T. E. Høgsås, F. Jørgensen mfl.). 1K+ Austermonen, Søgne 22.–23.9* (F) (*F. Holmen mfl.). ROGALAND: 1K+ Kvalvik, Utsira 8.10* (F) (*T. O. Stakkeland mfl.).

(Nordvest-Russland og videre øst til Mongolia; overvintrer i India). Tre funn er en tangering av rekordåret 2016. Geografisk og sesongmessig passer disse funnene godt inn i det tidligere funnmønsteret. Rogaland og Vest-Agder er landets to beste fylker for arten med hhv. ni og fire funn. De totalt 20 funnene av arten gir et nokså tynt grunnlag for å trekke bastante konklusjoner, men siste halvdel av september og begynnelsen av oktober begynner å peke seg ut som beste tid for å finne tartarsanger her i landet. Ungfuglen som ble fanget i Mandal var for øvrig den niende tartarsangeren som er ringmerket i Norge.

Vannsanger *Acrocephalus paludicola* (1, 32, 2)

2018 VEST-AGDER: 1K rm. Slevdalsvann, Farsund 11.8* (F) (*R. Jåbekk, *T. A. Olsen, K. M. Torland mfl.). 1K rm. Vestre Skogsfjord, Mandal 14.8* (F) (*T. E. Høgsås mfl.).

(Øst-Europa og Vest-Russland; overvintrer i Vest-Afrika sør for Sahara). Dette er de første funnene i Norge siden 2009. Også i Danmark og Sverige ble ungfugler av arten ringmerket i august, på hhv. Fanø den 8. og Falsterbo den 16., hvilket gir en svært ensartet nordisk forekomst i 2018. Vannsanger er en globalt truet art som påtreffes stadig sjeldnere i Norden. Som i Norge var den danske fuglen den første siden 2009, mens det forrige svenske funnet ble gjort i 2010. Av de totalt 35 norske funnene dreier 34 seg om fugler fanget i forbindelse med ringmerking. Samtlige er gjort i perioden 1. august til 26. september (mediandato 19. august), og alle utenom første-funnet fra Kjennetjernet, Fredrikstad i 1971 er

gjort langs kysten av Sørvestlandet fra Mandal til Karmøy.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (0, 32, 3)

2018 VEST-AGDER: 1K rm. Slevdalsvann, Farsund 20.8* (F) (*K. M. Torland mfl.). MØRE OG ROMSDAL: 2K+ rm. Syltørene, Surnadal 19.7* (F) (*J. M. Garte mfl.). NORDLAND: 2K+ ♂ sy. Røstlandet, Røst 1.–17.6* (F) (*E. Grønningsæter mfl.).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). Åkersanger ble ny art for både Møre og Romsdal og Nordland i 2018. Vest-Agder har på den annen side hele tolv funn av arten, hvorav elleve dreier seg om ringmerkede høstfugler fra Lista. Fuglen fra Røst er bare den fjerde rene feltobservasjonen av åkersanger i Norge, og den første av en stasjonær syngende fugl. Også fuglen fra Surnadal ble først sett i felt, men senere fanget og ringmerket. Sistnevnte fugl er det femte julifunnet i Norge. Det foreligger seks vårfunn fra perioden 31. mai til 27. juni. Trolig dreier også funnene fra juli seg om fugler som har ankommet på våren og deretter har oppholdt seg her i landet gjennom sommeren. Åkersanger bør i så måte være mulig å finne syngende i samme biotop som rørsanger *A. scirpaceus* på forsommeren. Sangen har mange likhetstrekk med myrsanger *A. palustris* og kan dermed fort feilbestemmes. Myrsanger foretrekker normalt ikke rene takrørfelt, så en hurtig skurrende sang med imitasjoner fra en slik biotop bør absolutt sjekkes nærmere.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*

(0, 136/149 til 2011, –)

2011 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Possåsen, Åsnes 24.–26.6* (F) (V. Bunes, J. Langbråten mfl.). HEDMARK: 2K+ ♂ sy. Søby, Gjølssjøen, Marker 3.–8.7* (F) (K. E. Vedahl mfl.).

(Eurasia østover fra Finland; overvintrer i India og Sri Lanka). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2012. Tidligere upubliserte funn fra 2011 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Tartarsanger (*Booted Warbler*, *Iduna caligata*) Austermonen, Søgne (VA) 23. september 2018. Med tre funn ble forekomsten dette året en tangering av rekordåret 2016. Foto: Jonas Langbråten.

Vannsanger (*Aquatic Warbler*, *Acrocephalus paludicola*) Slevdalsvann, Lista, Farsund (VA) 11. august 2018. De to funnene i Vest-Agder dette året var de første i Norge siden 2009. Foto: Jonas Langbråten.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus*

(8/9, 106, 8)

- 1995 TELEMARK: 2K+ rm. Jomfruland, Kragerø 2.–3.6 (T. E. Silsand, M. Wilhelmsen mfl.).
- 2018 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Folkå, Iddefjorden, Halden 28.5–17.6* (L) (*M. Olsen, J. Skogbeck mfl.).
VEST-AGDER: 2K+ ♂ sy. Nesheim-sumpen, Farsund 19.5* (L) (K. S. Olsen).
2K+ rm. Slevdalsvann, Farsund 7.10* (F) (*G. Gundersen mfl.).
ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Varen, Utsira 13.5* (F, L) (*M. Thomson, I. Grimsby mfl.). 2K+ ♂ sy. Bjårvatnet, Hå 30.5–1.6* (L) (*S. Lode mfl.). 2K+ ♂ sy. Horpestadvatnet, Klepp 2.6–4.7* (L) (*G. Kristensen, M. Dagsland mfl.). 2K+ ♂ sy. Skulevoll, Moi, Lund 17.–19.6* (L) (L. Larsen). 2K+ rm. Ergavatnet, Klepp 26.8* (F) (*K. Mjølunes mfl.).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Sentral-Asia samt Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara). De åtte funnene fra rapportåret kan grupperes i to vårfunn fra trekklokaliteter, fire syngende fugler fra passende hekkebiotop og to høstfunn. Den voksne fuglen som ble ringmerket ved Ergavatnet i slutten av august kan ha vært samme individ som sang ved Horpestadvatnet tidligere på sommeren, men regnes her som «mulig samme» individ. To høstfunn er over gjennomsnittet og føyer seg inn i en stigende trend for denne tradisjonelt sett nesten utelukkende vår- og forsommerarten. Rogaland og Vest-Agder er for øvrig landets to beste fylker for arten med hhv. 39 og 23 funn. Østfold plasserer seg på en fjerdeplass med sine elleve funn, bak Vestfold med 20 funn. Funnet fra Jomfruland i 1995 har tidligere vært publisert av LRSK, men beskrivelsen har ikke vært vurdert av NSKF før nå.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (1, 41, 1)

Individer som viste karakterene til underartsparet *cantillans/albistriata* (0, 33, 1)

- 2018 TRØNDELAG: 2K+ ♂ Sørburøya, Frøya 29.–30.5* (F) (*T. Reinsborg mfl.).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Kun ett

funn i 2018 er under gjennomsnittet for det siste tiåret. Med unntak av 1996 og 2005 har rødstrupesanger eller ubestemt rødstrupe-/maquissanger *S. subalpina* nå vært årlig i Norge helt siden 1992. Mai er den desidert beste tiden for å lete etter rødstrupesanger i Norge ettersom over 2/3 av funnene er gjort denne måneden.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

(2, 115/118, 5)

- 2013 AKERSHUS: 2K+ ♂ sy. Gullhaug og Eine, Bærum 17.–19.7 (K. Eie).
- 2016 TELEMARK: 2K+ ♂ sy. Jomfruland, Kragerø 9.–24.6* (L) (*S. Edvardsen, B. Bjerkseth mfl.).
- 2018 BUSKERUD: 2K+ ♂ sy. Hølseter, Flesberg 9.6–29.7* (F, L) (*H. A. Johansen, M. von Glahn mfl.).
VEST-AGDER: 1K+ Lebeltet, Lista fyr, Farsund 20.8* (F) (*B. Grimsby mfl.).
1K rm. Slevdalsvann, Farsund 28.8* (F) (*K. M. Torland mfl.).
ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Rekedal, Soknedal 21.5* (L) (J. S. Birkeland).
HAVOMRÅDENE: 2K+ Ekofisk M, Nordsjøen 28.5* (F) (H. Hveding).

(Nordøst-Europa og Vest-Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina). Fem funn er omtrent på gjennomsnittet for de siste ti årene. Også den sesongmessige fordelingen er som forventet med en lik fordeling mellom vår og høstfunn. Hannen fra Flesberg i Buskerud fortjener imidlertid nærmere omtale ettersom det funnet utmerker seg på flere vis. Østsanger er bare påtruffet én gang tidligere i fylket, for ganske nøyaktig 40 år siden. Lokaliteten utmerker seg også ved å være beliggende i 600 meters høyde, og fuglens over syv uker lange opphold gjør den til den mest stabile østsangeren i Norge noensinne. At den valgte å tilbringe hele sommeren her skyldtes muligens at den gikk til hekking. Ved ett tilfelle ble det mistenkt at to østsangere holdt til i området, men det lot seg dessverre ikke bekrefte med sikkerhet. Fuglen ble også sett i tilknytning til et kull med nyttflydde *Phylloscopus*-unger, men dessverre lot det seg ikke gjøre å få bestemt disse til art. Funnet fra Ekofisk er det første av østsanger fra havområdene, mens det nye funnet fra 2013 som

Fuglekongesanger (Pallas's Leaf Warbler, *Phylloscopus proregulus*) Grødalandskogen, Hå (RO) 16. oktober 2018. Det er 222 funn av arten i Norge, men trenden er klart fallende. Foto: Bjørn Mo.

publiseres her bringer totalen dette rekordåret opp i 13 funn.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*
(14, 205, 3)

1989 TELEMARK: 2 1K+ Jomfruland, Kragerø
16.10 (*E. Edvardsen, V. Kristiansen).

2018 ØSTFOLD: 1K+ Akerøya, Hvaler
16.10* (F) (*L. P. Simensen mfl.).

ROGALAND: 1K+ Grødalandskogen,
Hå 16.–17.10* (F) (*S. Lode mfl.). 1K+
Orre, Klepp 17.10* (F) (K. Mjølvsnes).

(Sibir og Øst-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglene fra Jomfruland i 1989 har tidligere vært publisert av LRSK, men beskrivelsen har ikke vært vurdert av NSKF før nå. To nye fugler dette året bringer årssummen opp i totalt 18. Kun tre funn i rapportåret er derimot et labert årsresultat, og fortsetter den fallende trenden for fuglekongesanger i Norge. Det er interessant å merke

seg at alle de tre funnene ble gjort i løpet av to dager midt i funntoppen for norske funn (mediandato 16. oktober). Tidligere toppår var også preget av masseankomster i løpet av få dager. Den beskjedne «masseankomsten» i 2018 kan muligens tyde på at trekkmønsteret for arten fremdeles er det samme, men at populasjonen nå er på et lavere nivå enn tidligere.

Blekbrynsanger *Phylloscopus humei* (0, 42, 3)
2018 VESTFOLD: 1K+ Oddane, Larvik
2.–15.11* (F, L) (*A. F. Mæland mfl.).
ROGALAND: 1K+ Orre, Klepp
5.–7.11* (F) (*K. Mjølvsnes mfl.). 1K+
Orre, Klepp 6.11 (*K. Mjølvsnes mfl.).

(Sentral-Asia fra Altaj til Nordvest-Himalaya og Kina; overvintrer fra Iran til Det indiske subkontinent). Rapportåret var det tiende året på rad med funn av blekbrynsanger i Norge. Nærmere 90 % av de norske funnene er gjort

etter årtusenskiftet og forekomsten virker relativt stabil. Trenden for denne arten er med andre ord ganske ulik fuglekongesanger, selv om disse to artene viser en meget sammenfallende geografisk fordeling i Norge. I likhet med fuglekongesanger var forekomsten i 2018 meget konsentrert, men falt én uke senere enn mediandatoen 28. oktober. Merk at to individer ble sett ved Orre 6. november, etter at én fugl var oppdaget der dagen i forveien.

Brunsvanger *Phylloscopus fuscatus* (1, 48, 1)

2018 NORDLAND: 1K+ rm. Øvre Spildra, Meløy 4.9* (F) (M. Fagerli).

(Sibir, Mongolia og nordlige Kina; overvintrer fra Nordøst-India til Sørøst-Asia). Dette funnet utmerker seg ved både å være det nordligste i landet, og ikke minst ved å være det tidligste noensinne. Den gamle rekorden var det en fugl fra Sklinna, Trøndelag 24. september 2013 som stod for. Foruten disse to septemberfunnene i 2013 og 2018 foreligger det kun tre funn fra samme måned, alle fra rekordåret 2017. Brunsvanger har i Norge tradisjonelt vært en typisk senhøststart (se figur 6) med mediandato 17. oktober.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla*

(10, 117/121 til 2016, –)

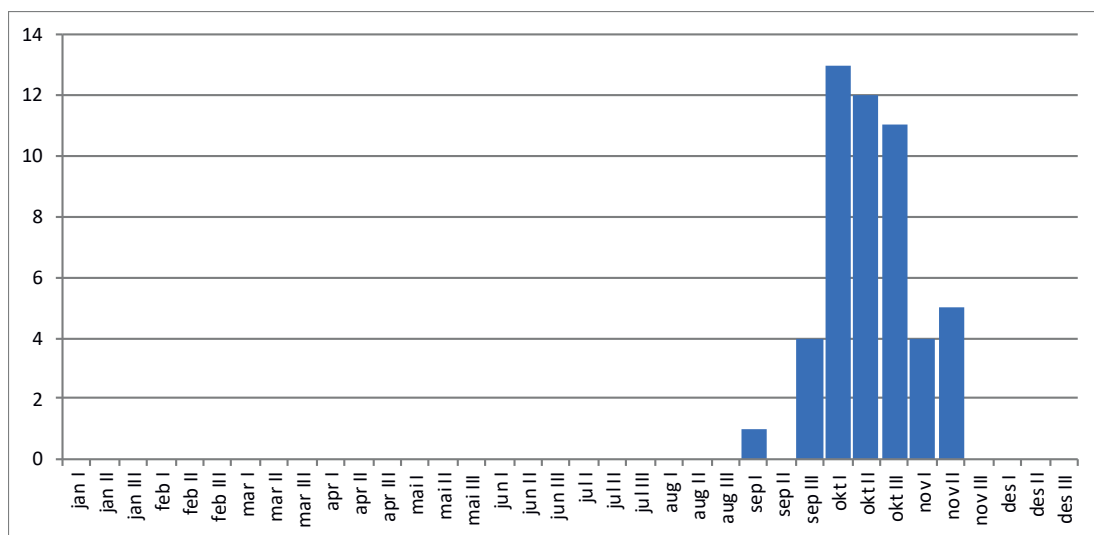
2016 ROGALAND: 2K+ ♀ Hårr, Hå 6.4* (F) (*A. Johnsen mfl.).

(Europa og Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2017. Tidligere upubliserte funn fra 2016 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Brunvarsler *Lanius cristatus* (0, 3, 1)

2018 VESTFOLD: 1K rm. Mulvika, Re 21.10–19.11* (F) (K. Grytnes, F. M. Svendsen, V. Øverbye mfl.).

(Sentral- og Øst-Asia; overvintrer sør til India, Sørøst-Asia og Indonesia). Denne fjerde norske brunvarsleren ble fanget tilfeldig 21. oktober og deretter sett i korte glimt i felt de neste to dagene. Deretter gikk det to uker uten observasjoner før den igjen gikk i nettet 7. november. Fuglen var deretter igjen som sunket i jorda før den til slutt ble litt mer medgjørlig og viste seg bedre frem for de skuelystne i perioden 12.–19. november. Alle de norske funnene dreier seg om ungfugler sett i perioden 2. oktober–26. november. Dette var første funn fra Vestfold og Østlandet som helhet.

Figur 6. Norske funn av brunsvanger fordelt på tidagersperioder. Norwegian records of Dusky Warbler by ten-day period.

Brunvarsler (*Brown Shrike, Lanius cristatus*) Mulvika, Re (VF) 21. oktober 2018. Fuglen er det fjerde funnet av arten i Norge, og det første for Vestfold og Østlandet. Foto: Vidar Øverbye.

Rosenvarsler *Lanius minor* (2, 49, 1)

- 1997 ROGALAND: Ad. ♂ Beiningen, Karmøy
6.7* (F) (*H. J. Alfsen, *M. J. Fjell mfl.).
2018 TRØNDELAG: 2K+ Urdsøra, Osen
10.9* (F) (A. Eriksen).

(Øst- og Sør-Europa til Vest-Asia; overvintrer i sørlige Afrika). Årets funn var det tiende av arten i Trøndelag, bare Rogaland med sine 13 funn har flere. Rosenvarsler har en liten funntopp i august, mens forekomsten videre utover høsten er nokså jevn frem til månedsskiftet oktober/november. Alle de 14 fuglene som har dukket opp i august er, kanskje ikke uventet, voksne eller ettårige fugler. Noe mer overraskende er det at de 15 funnene som har blitt gjort senere på høsten også har en klar overvekt av eldre fugler, med hhv. seks ungfugler og ni voksne. En liknende fordeling av voksne og ungfugler på høsten ses også hos flere av de andre sjeldne varslerartene, men er mer uvanlig hos de fleste andre spurvefuglarter.

Rødhodevarsler *Lanius senator* (6, 36, 1)

- 2018 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Slevdalsvann,
Farsund 6.5* (F) (*T. B. Vestøl mfl.).

Rødhodevarsler (*Woodchat Shrike, Lanius senator*) Slevdalsvann, Lista, Farsund (VA) 6. mai 2018. Fuglen ankom Lista under gunstige værforhold sammen med arter som enghauk, bieter og kornspurv. Foto: Jan-Egil Eilertsen.

(Middelhavsområdet nord til midtre Frankrike, øst til Sørvest-Asia; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Denne fuglen ankom Lista sammen med et knippe klassiske maisjeldenheter slik som enghauk, bieter og kornspurv. Funndatoen er imidlertid meget tidlig for rødhodevarsler, bare slått av en fugl fra Utsira 2. mai 1987. Med årets fugl har rødhodevarsler, bare med unntak av 2010, vært årlig siden 2007. Antall funn pr. år holder seg derimot lavt, og bare 2014 (tre funn) har hatt mer enn to funn.

Trompeterfink *Bucanetes githagineus* (0, 2, 1)

2018 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Åndalsnes, Rauma 19.10* (F) (*H. A. Gyldenås mfl.).

(Nord-Afrika, Midtøsten og videre øst til Himalaya). Landets tredje funn av arten kommer hakk i hæl etter de to første fra hhv. 2013 og 2017. I motsetning til disse to, som begge dreide seg om hanner fra sommeren, var årets fugl et hunnfarget høstindivid. Trompeterfink kan ha komplett myting også i sitt første leveår så sikker alders- og kjønnsbestemmelse av fuglen fra Åndalsnes lar seg ikke gjøre ut fra den foreliggende dokumentasjonen. Dette var for øvrig første funn av arten i Møre og Romsdal, og det eneste funnet i Nord-Europa i 2018. I Norden foreligger utenom de tre norske funnene hele ti fra Sverige samt fire hver fra Danmark og Finland.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos*

(1, 41/42, 2)

2018 ØSTFOLD: 2K+ ♂ Stafsenga, Kirkøy, Hvaler 11.2–3.3* (F) (*M. Tomta mfl.).
ROGALAND: 2K+ ♀ Pollestad, Klepp 19.–22.1* (F) (*H. Røthing mfl.).

(Uralfjellene og østover gjennom Sibir til Kina; overvintrer hovedsakelig i Sentral- og Øst-Asia). Med «kun» to vinterfunn i 2018 var normal-situasjonen gjenopprettet etter invasjonen høsten og vinteren 2016/2017. Vinterfunn fra juletider og frem til mars står for drøyt halvparten av de norske funnene. Resten stammer fra senhøsten, og da i all hovedsak fra invasjonen i 2016. Fuglen fra Hvaler ble, i likhet med flere tidligere vinterfunn, sett i tilknytning til en fôringsplass. Dette var kun andre funn fra Østfold. Rogaland har

på den annen side hele tolv funn av arten og er med det bare slått av Vest-Agder med 13 funn. I tillegg til disse to individene presenteres også ett individ med klart gule utfan på håndsvingfjærene under antatte hybrider lenger bak i denne rapporten.

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala*

(4, 32, 1)

2018 TRØNDELAG: 2K+ ♂ Sørburøya, Frøya 6.–8.6* (F) (M. Werkland).

(Sør-Europa vest til Italia, Tyrkia og øst til Det kaspiske hav; overvintrer i India). Denne fuglen var kun andre funn i Trøndelag, mens sesongmessig passer det godt inn i det totale funnmønsteret. Snaut halvparten (18) av de norske funnene stammer fra juni. Svarthodespurv har vist en ganske markant økende trend de siste årene og har, med unntak av 2014, vært årlig siden 2006. Flertallet av disse har i likhet med årets fugl vært hanner.

Kornspurv *Emberiza calandra* (11/12 etter 1940, 77/90, 2)

2015 FINNMARK: 2K+ Bugøyfjord, Sør-Varanger 2.6* (F) (D. Herman mfl.).

2018 VEST-AGDER: 2K+ ♂ sy. Steinsvika, Farsund 5.5* (F) (*T. B. Vestøl mfl.).
ROGALAND: 2K+ Hillesland, Karmøy 1.6* (F) (*J. Langbråten mfl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). Geografisk og sesongmessig gir årets forekomst av kornspurv ingen overraskelser. Kun to funn er imidlertid litt under det årlige gjennomsnittet for det siste tiåret. Fuglen fra Karmøy dukket opp på samme åker som ei fjellkalanderlerke hadde blitt funnet tidligere samme dag. Selv om den nevnte lerka trolig fikk hovedfokus fra de tilreisende krysserne, bidro nok kornspurven til en uforglemmelig dag for de heldige tilskuerne.

Trompetefink (*Trumpeter Finch*, *Bucanetes githagineus*) Åndalsnes, Rauma (MR) 19. oktober 2018. Det tredje funnet av arten i Norge, og det eneste i Nord-Europa dette året. Foto: Helge Arild Gyldenås.

Funn i kategori D

Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Brunhodespurv *Emberiza bruniceps* (6, 8, 0)
2017 TRØNDELAG: 2K+ ♀ rm. Stavneslia,
Hemne 22.–23.10* (F, DNA) (*A. G.
Glørstad, A. Winnem mfl.).

(Sentral-Asia fra Det kaspiske hav til vestlige Mongolia; overvintrer i India). Dette er det første funnet av arten i Norge siden 2003 da en hann ble sett på Lista i slutten av mai. I tillegg til de totalt 14 funnene i kategori D er det også

to funn av bekreftede rømlinger i kategori E. Ni av disse 16 funnene er gjort i ti-årsperioden fra 1969 til 1979, en tid da arten var vanlig i burfuglhandelen. Imidlertid ble et forbud mot import av fugler fra India iverksatt på begynnelsen av 1980-tallet, noe som reduserte forekomsten i fangenskap betraktelig. I tillegg til det allerede nevnte funnet fra 2003 ble arten også påtruffet fire ganger fra 1989 til 1999, disse funnene har derfor en større sannsynlighet for å være spontant forekommende fugler. Det kan i høyeste grad også sies om den voksne hannen som ble skutt på Utsira så langt tilbake i tid som 7. september 1937. Det faktum at fuglen fra Hemne høsten 2017 var en voksen fugl taler muligens ikke til fordel for spontan forekomst, og var medvirkende til at NSKF har plassert funnet i kategori D. En fjærprøve ble sendt til isotop-analyse for om mulig å kaste lys over fuglens opphav, men dette gav dessverre ikke

noe resultat. Brunhodespurv er nå en uvanlig art i fangenskap og potensialet for at arten skal kunne ta seg til Nord-Europa på egen hånd må sies å være stort. Således er det ikke utenkelig at både fremtidige og eksisterende funn kan bli plassert i kategori A ved en senere anledning.

Funn i kategori E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men som er vanlige burfugler, eller individer som viser tegn til å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten, plastringer rundt beina o.l.).

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (1, 5/7, 1)

2018 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp 1.–9.4* (F) (*M. Dagsland mfl.).

(Vest-Sibir, spesielt Taimyrhalvøya; overvintrer i Sørøst-Europa). Denne fuglen rastet sammen med grågjess *Anser anser* på vårtrekk. Den viste seg å ha en smal blå plastring rundt det ene beinet og var derfor utvilsomt en rømt fugl.

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus* (0, 2, 1)

2018 HORDALAND: Ad. ♂ Bøvågen, Radøy 15.9–18.10* (F) (*T. Svendsen mfl.).

(Nord-Amerika). Fuglen hadde en gul plastring rundt det ene beinet og var derfor utvilsomt en rømt fugl. Utover de tre funnene av sikre rømlinger finnes det også ti funn av arten i kategori D i Norge.

Tårnugle *Tyto alba* (0, 0, 1)

Individer som viste karakterene til underarten *guttata* (0, 0, 1)

2018 OSLO: 2K+ ♂ Haraldrud gjenvinning, Oslo 15.–21.11* (F) (L. Pettersen mfl.).

(Spredt i store deler av verden; underarten *guttata* er standfugl i Sentral- og Øst-Europa). Denne fuglen fløy ut av lasterommet på en lastebil og inn i et stort lager idet bilen skulle

tømmes for gods. Bilen kom fra Hamburg, Tyskland, der tårnugle ikke er en uvanlig art. De ansatte så fuglen inne på lageret flere ganger i løpet av de påfølgende dagene. Ugla ble funnet avkreftet siste dag og den døde kort tid etter. Fuglen ble overlevert til Naturhistorisk museum i Oslo (NHM), der skinnen nå befinner seg. Ettersom fuglen ble transportert fra Tyskland inne-stengt i en lastebil plasseres funnet i kategori E.

Antatte hybrider og tilbakekryssninger

Amerikablesand *Anas americana* x **brunnakke** *A. penelope* (0, 9, 2)

2018 ROGALAND: 2K+ ♂ Nese, Orrevatnet, Klepp 13.5* (F) (T. A. Olsen).

HORDALAND: 2K+ ♂ Herdla, Askøy 4.–5.5* (F) (*E. Frantzen, L. Frantzen mfl.).

Taffeland *Aythya ferina* x **hvitøyeand** *A. nyroca* (0, 2, 0)

2018 ROGALAND: 2 ad. i par Harvalandsvatnet, Sola 2.4–26.5* (F) (*G. Kristensen mfl.).

Det samme hybridparet oppholdt seg på samme lokalitet også året i forveien. Årets observasjon teller derfor ikke som et nytt funn.

Ringand *Aythya collaris* x **toppand** *A. fuligula* (0, 7, 1)

2018 OPPLAND: Ad. ♂ Dokkadeltaet, Søndre Land 3.–6.5* (F) (*P. Å. Skålerud mfl.).

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca* x **halsbåndfluesnapper** *F. albicollis* (0, 1, 0)

1996 VEST-AGDER: 2K ♂ rm. Klevemonen, Kvinesdal 4.–13.5* (F) (J. E. Røer).

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* x **gulspurv** *E. citrinella* (0, 8, 1)

2018 VESTFOLD: 2K ♂ Havna, Tjøme, Færder 21.–30.1* (F) (*P. E. Fjeld mfl.).

Brunhodespurv (Red-headed Bunting, Emberiza bruniceps) Stavneslia, Hemne (TØ) 23. oktober 2017. Fuglen er plassert i kategori D – hvor 14 av 16 norske funn er vurdert å tilhøre. De to siste funnene er bekreftede rømlinger som er plassert i kategori E. Foto: Arnt Stavne.

Denne fuglen fremstår i all hovedsak som en «ren» hvithodespurv, med eneste unntak at utfan på de ytre håndsvingfjærene hadde en klar gul fargetone. Tilsvarende fugler har blitt dokumentert seks ganger tidligere i Norge og inngår blant de åtte tidligere funnene publisert som hvithodespurv x gulspurv hybrider. I foreliggende litteratur angis gule utfan på ytre håndsvingfjær som en hybridkarakter, og så vidt NSKF erfarer behandles slike fugler også som hybrider i øvrige europeiske land, f. eks. Sverige (Corell mfl. 2019). Det er ikke nødvendigvis slik at dette dreier seg om førstegenerasjons-hybrider, men er mer sannsynlig et resultat av tilbakekryssninger med rene(re) hvithodespurver.

Henlagte funn

Østgulerle *Motacilla flava tschutschensis*

2018 ROGALAND: 1K Tuevågen, Utsira
6.10* (F).

Utlstrekkelig dokumenterte funn

Listen over ikke godkjente saker omfatter observasjoner som ikke anses å være utstrekkelig dokumentert for innlemmelse i den norske funnoversikten. I det store flertallet av tilfeller omfatter dette saker der beskrivelse og/eller dokumentasjon ikke er utstrekkelig detaljert for å kunne utelukke eventuelle forvekslingsarter. I de tilfellene der komiteen føler seg sikker på at den opprinnelige identifikasjon er feilaktig, er dette kommentert.

Amerikablesand *Anas americana*

2018 ROGALAND: 1K+ Kolnes, Sola 12.9.

Ærfugl *Somateria mollissima*

Individer som viste karakterene til underarten
v-nigrum

2018 FINNMARK: Ad. ♂ Krampenæs, Vadsø
16.3* (F).

Selv om denne fuglen ikke anses å tilhøre underarten *v-nigrum* er det heller ikke snakk om noen av våre hjemlige underarter *mollissima* eller *borealis*. Funnet anses som en overgangsform mellom *v-nigrum* og *mollissima/borealis*. Underarten *v-nigrum* er foreslått splittet fra de øvrige underartene av ærfugl. I så tilfelle vil dette funnet betraktes som en hybrid. For underartsidentifikasjon av ærfugl anbefales Hellquist (2013).

Stork *Ciconia ciconia*

2018 VEST-AGDER: 2K+ Stusvik, Lindesnes 9.6.

Storskrikørn *Aquila clanga*

2018 HEDMARK: 3K+ Hundstjønn, Tolga 20.5.
ROGALAND: 2K+ Havsøya, Eigersund 23.11* (F).

Bildene av fuglen fra Eigersund viser en kongeørn *A. chrysaetos*.

Dvergterne *Sternula albifrons*

2018 VESTFOLD: Ad. Møringa, Horten 17.8.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus*

2018 FINNMARK: 2K+ Ekkerøya, Vadsø 22.6.

Sabinemåke *Xema sabini*

2004 ROGALAND: 1K Vik, Klepp 25.9.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis*

2003 OSLO: Ad. Nationaltheateret, Oslo 25.10.

Kaspimåke *Larus cachinnans*

2009 VEST-AGDER: 2K Årøy, Mandal 21.5.
2014 ROGALAND: Ad. Obrestad havn, Hå 7.1. 2K Obrestad havn, Hå 5.6.
MØRE OG ROMSDAL: 3K Makkevika, Giske 17.2.
2015 HAVOMRÅDENE: 1K Ekofisk, Nord-sjøen 14.8.
2017 ØSTFOLD: 2K Tangen avfallsplass, Askim 18.1.
2018 VEST-AGDER: 1K Lindesnes fyr, Lindesnes 19.9.

Mongolpiplerke *Anthus godlewskii*

2018 VEST-AGDER: 1K+ Kjerkevågen, Lindesnes 18.11* (F).
ROGALAND: 1K+ Ogna, Hå 19.11.

Bildene av fuglen fra Lindesnes viser en tartarpiplerke *A. richardi*.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta*

2018 VESTFOLD: 1K+ Hvasser syd, Færder 1.12.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos*

2018 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 12.5.

Asiasvartstrupe *Saxicola maurus*

2018 VESTFOLD: 2K+ ♂ Bøvre, Larvik 5.6.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus*

2018 TRØNDELAGE: 2K+ Halten, Frøya 31.5.

Spettmeis *Sitta europaea*

Individer som viste karakterene til underarten *caesia*

2018 OSLO: 1K+ Smeden, Oslo 3.10.

Rosenstær *Pastor roseus*

1995 TELEMARKE: 1K Jomfruland, Kragerø 1.10.

Kornspurv *Emberiza calandra*

2018 VESTFOLD: 2K+ Store Færder, Færder 29.5.

Revurderinger

Rødhalsgås *Branta ruficollis*

Funn i kategori A (0, 20/22, 0)

1984 ROGALAND: 2K+ Bore, Klepp 14.–15.4 (E. Jacobsen mfl.).
1991 NORD-TRØNDELAGE: 1K+ Lørvikleiret, Inderøy 25.–26.9* (V) (H. Sørhuus mfl.).
NORDLAND: 2K Å og Sellevoll, Andøy 11.–14.5* (F) (*M. Stokke, J. Madsen, A. Stokke).
1992 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ div. lok., Verdal 9.–14.5* (V), Mære, Steinkjer 16.5

- og Lorvik, Inderøy 17.5 (R. T. Kroglund, H. Sørhuus mfl.).
NORDLAND: 2K+ Selvær, Træna 5.–17.5 (*G. Sandøy, Y. Sandskjær).
- 1993 NORDLAND: Ad. Åse og Å, Andøy 19.–ca. 26.5* (F) (*V. Kristiansen, M. Stokke mfl.).
- 1994 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ Storfosna, Ørland 26.5 (R. Andersen).
NORDLAND: 2K+ Karlsøyvær, Bodø 8.5 (T. E. Kristiansen, A. Nystad, I. Årstad).
Fuglen fra 1994 er tidligere regnet som to separate funn, men anses nå som trolig samme individ.
- 1997 VESTFOLD: 3 ad. Jarlsberg, Tønsberg 30.11* (F) (*A. W. Clarke, *I. Lundstad mfl.).
- 1999 NORD-TRØNDELAGE: Ad. Fagervik, Steinkjer 23.9 (S. Moe, E. Moen mfl.).
Ad. Stiklestad, Verdal 10.–12.10* (V) (*A. Vanebo, I. Hafstad, A. Indahl, T. Sørhuus mfl.).
NORDLAND: 2K+ Nordmæla, Andøy 23.6* (F) (J. Stenersen).
- 2000 NORD-TRØNDELAGE: Ad. Semsbukta og Vellamelen, Steinkjer 29.4–9.5* (F) (*A. Vanebo mfl.).
NORDLAND: 2K+ Åse, Andøy 14.–17.5 (*E. Bergersen, J. Bakken, I. Tombre).
Fuglen fra våren 2000 er tidligere regnet som to separate funn, men anses nå som trolig samme individ.
NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 14.9 (M. Eggen).
- 2002 VEST-AGDER: Ad. Lista fyr og Rauna, Farsund 26.–29.9* (F) (*V. Bunes, G. Gundersen, T. A. Olsen, mfl.).
MØRE OG ROMSDAL: Ad. Rørvikvågen, Vigra, Giske ca. 2.–ca. 22.9* (F) (F. Grønningsæter mfl.).
- 2009 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp 19.3–1.4* (F) (*M. Dagsland mfl.).
- 2011 NORD-TRØNDELAGE: Ad. div. lok., Steinkjer 27.4–14.5* (F) (*T. Aarvak mfl.).
- 2012 ØSTFOLD: Ad. Kurefjorden, Rygge og Råde 20.–28.9 (M. Nilsen, R. Olsen mfl.).
AKERSHUS: Ad. Fornebu, Bærum 9.6–26.8* (F) (J. B. Engdal, R. Zakariassen, E. Østlyngen mfl.), Østensjøvannet, Ås 11.–15.9* (F) (G. T. Kristiansen mfl.) og Flateby, Enebakk 30.9* (F) (Ø. Hagen mfl.).
- OSLO: Ad. Nakkholmen, Middelalderparken og Frognerkilen 12.6–29.8* (F) (B. Ø. Bredesen, K. Bøhn mfl.).
Observasjonene fra Oslo og Akershus er tidligere publisert i kat. D, nå flyttet til kat. A sammen med observasjonen fra Østfold som ved en feiltagelse ikke har vært publisert tidligere.
NORDLAND: 2K Sandstrand, Sortland 15.–21.5* (F) (J. Bakken).
- 2014 SVALBARD: 2K+ Akseløya, Spitsbergen 12.6* (F) (*B. Lindner, S. Lindner).
- 2015 ØSTFOLD: 2K Rosnesbukta, Kurefjorden, Rygge 16.8* (F) (T. A. Andersen, P.-A. Johansen mfl.).
VESTFOLD: 2K Ilene, Presterødkilen og Blixekilen, Tønsberg 17.8–2.10* (F) (*R. Fjellidal mfl.).
TELEMARK: 2K Stråholmen, Kragerø 2.5* (F) (V. Heibo, B. Kjellemyr).
AUST-AGDER: 2K Askerøya, Tvedestrand 13.5* (F) (S. I. Marcussen).
NORD-TRØNDELAGE: 2K Ørin, Verdal 8.–10.4* (F), Lundleiret, Steinkjer 18.4* (F), Røra, Inderøy 21.4 og div. lok., Verdal 21.4–10.5* (F) (*D. Sælleg mfl.).
- Funn i kategori E (1, 5/7, 1)
- 1971 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Skålvikfjorden, Halså 5.–12.8* (F) (K. Kaldhusæter, H. Øye).
Tidligere publisert i kat. A, nå flyttet til kat. E.
- 2010 HEDMARK: 2K Åkersvika, Hamar 14.6* (F) (*H. Kapelrud, J. Bekken, P. J. Hagevik, K. A. Kristiansen mfl.).
AKERSHUS: Ad. Fornebu, Bærum 22.6* (F) (J. M. Mjelde mfl.).
- 2013 NORDLAND: 1K+ Ner-Storfjordvatnet, Vestvågøy 25.8 (*P. Eikås, H. Våge mfl.).
Tidligere publisert i kat. A, nå flyttet til kat. E.
- 2014 ØSTFOLD: 3 ad. Øra, Fredrikstad 5.–26.6* (F) (P.-A. Johansen mfl.).
VESTFOLD: 3 ad. Mølen, Larvik 24.5* (F) (K. P. Gade, K. A. Monrad).
TELEMARK: 3 ad. Jomfruland, Kragerø

24.5 (E. Edvardsen, A. Simonsen).

NORLAND: Ad. Vik, Sortland 9.5* (F) (J. Bakken).

2018 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp 1.–9.4* (F) (*M. Dagsland mfl.).

(Vest-Sibir, spesielt Tajmyrhalvøya; overvintrer i Sørøst-Europa). Flere funn av rødhalsgås fra de senere årene har skapt hodebry med tanke på opphav. Samtlige norske funn har derfor blitt tatt opp til ny vurdering for å sikre en ensartet vurdering og kategorisering. Alle funn anses fremdeles å være tilstrekkelig dokumentert med tanke på identifikasjon, men for enkelte av observasjonene er det gjort endringer i kategorisering og funnummerering. Disse endringene er presisert under hvert enkelt funn i listen over. Alle funn publiseres her med alder basert på tilgjengelig dokumentasjon og beskrivelser.

Antatt spontane rødhalsgjess opptrer regelmessig på trekk i våre nærmeste naboland og som overvintrende i Vest-Europa. Forekomsten i Norge er langt mer fåtallig; faktisk utgjør ikke den norske funntotalen flere individer enn et godt år i f.eks. Sverige eller Finland. Det er to åpenbare grunner til at arten er såpass sjelden i Norge. For det første berøres ikke vårt land direkte av trekket til de viktigste følgesartene, dvs. andre gåsearter der hekkeområdene overlapper med utbredelsen av rødhalsgås. Til disse regnes særlig nominatunderarten av tundragås *A. albifrons*, men også nominatunderarten av ringgås *B. bernicla* samt den russiske populasjonen av hvitkinngås *B. leucopsis*. Trekket av de to sistnevnte går gjennom Østersjøen, og rødhalsgjess som har hengt seg på disse flokkene antas å utgjøre en stor andel av funnene fra Sverige og Finland. Ingen av de norske funnene av rødhalsgås kan knyttes direkte til noen av de tre nevnte populasjonene.

Den andre årsaken er at det i Norge (heldigvis) finnes langt færre rødhalsgjess i fangenskap enn det som er tilfelle i andre deler av Europa, særlig på kontinentet. Risikoen for «lokale rømlinger» er dermed lavere her til lands. Rødhalsgås er ikke på sjeldenhetslisten i noen av de øvrige nordiske landene, men en del av funnene derfra mistenkes, i likhet med noen norske funn, å ha opphav fra fangenskap heller enn å være

ville fugler. Fire av de norske funnene (én fra hhv. 2010 og 2018 samt to fra 2014) dreier seg da også om fugler som beviselig var merket med plastringer av typen som brukes i fangenskap.

For å få en bedre oversikt over det norske funnbildet ble de øvrige funnene sortert etter hvilken art de holdt seg sammen med. I noen tilfeller ble flere gåsearter sett i samme flokk, men ser man på den dominerende arten fordeler det seg slik: grågås *A. anser* (5), kortnebbgås *A. brachyrhynchus* (8), hvitkinngås (5) og ringgås (1). De siste fire funnene dreier seg om fugler som ikke ble sett sammen med andre gåsearter.

Av fuglene som holdt seg sammen med hvitkinngjess dreier tre av funnene seg om flokker fra Svalbard-bestanden og de andre to om fugler fra bestanden som hekker ved Oslofjorden. Hele Svalbard-bestanden av hvitkinngås overvintrer ved Solway Firth i grenseområdene mellom Skottland og England, og begge de to individene som er sett i Norge, i hhv. 1992 og 2012, er godkjent i kategori A i Storbritannia. Hvitkinngjessene fra bestanden i Sør-Norge overvintrer derimot på kontinentet.

Rødhalsgåsa fra Røstlandet i 2000 ble sett i en flokk med ringgjess. Disse ble ikke underartsbestemt med sikkerhet, men datoen 14. september passer bedre med trekket av den vestlige underarten *hrota* som hekker på Svalbard og Grønland enn med den østlige nominatunderarten der trekket gjennom Østersjøen kulminerer i første halvdel av oktober.

De totalt åtte funnene av rødhalsgås i kortnebbgåsflokker stammer alle fra de tradisjonelle rasteplassene i indre deler av Trondheimsfjorden og i Vesterålen. Seks av funnene er gjort på våren og to på høsten. Fuglen fra 2011 var merket med en ring som i farge og størrelse passer godt med stålringer som brukes i forbindelse med ringmerking av ville fugler. Rødhalsgjess blir merket med slike stålringer både på hekkplass og i overvintringsområdene i Sørøst-Europa. Det lar seg imidlertid ikke utelukke at dette kunne være en grålig plastring i samme størrelse.

De fem funnene av fugler som holdt selskap med grågjess er jevnt spredt langs kysten fra Andøya

Rødhalsgås (Red-breasted Goose, *Branta ruficollis*) Fornebu, Bærum (OA) 12. juni 2012. Fuglen ble registrert på flere lokaliteter i Oslo, Akershus og Østfold i perioden 9. juni–30. september, og er etter revurdering flyttet fra kategori D til kategori A. Foto: Runar Mauritzen.

i nord til Lista i sør. Disse fem funnene har også større spredning sesongmessig, noe som nok har sin forklaring i at grågås er en vanlig hekkeart langs hele kysten og har et mindre «ryddig» trekkforløp enn de arktiske gjessene.

De populasjonene av *hrota*-ringgjess, kortnebbgjess og grågjess som forekommer tallrikt i Norge overvintrer alle på kontinentet og deler dermed overvintringsområder med de gåsepopulasjonene som antas å kunne bringe ville rødhalsgjess til Vest-Europa. Den tradisjonelle forklaringen på at rødhalsgjess kan dukke opp i Norge er derfor at de bytter selskap i løpet av vinteren. Denne forklaringen vil være minst like god for hvitkinngjess fra den sørnorske populasjonen som for grå- eller kortnebbgjess. Svalbard-bestanden av hvitkinngjess har på den annen side, på grunn av sitt konsentrerte overvintringsområde, mindre kontaktflate mot disse østlige gåsepopulasjonene.

NSKF har også sett på aldersfordeling av de norske funnene uten at det har gitt noen pekepinn i verken den ene eller andre retningen. Samtlige høstfunn dreier seg enten om voksne

fugler eller individer som ikke er sikkert aldersbestemt. Heller ikke oppførsel er vurdert som et argument som alene kan bevise opphav verken som vill eller rømt fugl. Beviselig ville gjess, f.eks. tundragjess som har dukket opp i parkmiljøer her til lands, har i løpet av kort tid lagt seg til samme oppførsel som lokale gjess. Tilsvarende har rødhalsgjess med fangensapsringer opptrådt like årvåkent som sitt ville selskap i områder der gjess normalt sett er mer sky.

Ut fra betraktningene over kan det argumenteres for at rødhalsgås ikke burde stå i kategori A i Norge i det hele tatt ettersom ingen av funnene beviselig gjelder ville fugler. En plassering i kategori D ville også være i bedre samsvar med NSKFs vurdering av andre sjeldne gåsearter slik som snøgås *Chen caerulescens* og eskimogås *C. rossii*. Det faktum at arten er i kategori A i samtlige øvrige land i Nord- og Vest-Europa taler imidlertid mot en slik kategorisering, ikke minst ettersom tre av individene som er påtruffet i Norge er plassert i kategori A i Storbritannia. Rødhalsgjess som er sett sammen med populasjonene som overvintrer på kontinentet har etter NSKFs vurdering vel så stor sannsynlighet

for å være ville fugler som de tre fuglene som fulgte Svalbard-bestanden av hvitkinngjess. Følgelig plasseres alle disse i kategori A, også de to fuglene som oversomret sammen med hvitkinngjess rundt Oslofjorden i 2012 og 2015.

For de fire funnene der rødhalsgjess har opptrådt uten selskap av andre arter har NSKF valgt en annen tilnærming. Det første av disse er også Norges første funn av arten. Dette var en ikke-flygedyktig fugl som er datert fra begynnelsen av august, men etter sigende var blitt sett i samme område gjennom hele sommeren. Denne fuglen er rapportert å være meget tam og området den ble sett i berøres i mindre grad av gåsetrekk enn mange andre områder av landet. Alt i alt er det NSKFs vurdering at dette funnet har for mange spørsmål knyttet til seg til at det kan stå som førstefunn av arten i kategori A, og det flyttes derfor til kategori E. Funnet fra 2013 som tidligere var plassert i kategori A dreier seg også om en ensom fugl som dukket opp i august, dvs. før høsttrekket av arktiske gjess tar til. Selv om denne fuglen var fullt flygedyktig er ikke lokaliteten den mest forventede, og det anses som usannsynlig at den har forflyttet seg over lange avstander alene ettersom friske gjess i utgangspunktet vil foretrekke å holde seg i flokk med artsfrender. På bakgrunn av dette ble funnet under tvil flyttet til kategori E. Den voksne én-dags fuglen fra Fornebu i 2010 holdt seg også for seg selv og er under tvil plassert i kat. E, selv om det kan argumenteres med at opptreden viser mange likhetstrekk med funnet fra Oslofjorden i 2012. Det siste norske funnet var en flokk på tre voksne fugler som dukket opp ved Jarlsberg, Vestfold 30. november 1997. Datomessig stikker dette funnet seg klart ut i forhold til øvrige norske funn, se figur 7. Med tanke på at høsten 1997 var et rekordår for arten i Sverige, og at Irland fikk sitt første funn av arten i kategori A kun én måned tidligere, har NSKF valgt å la dette funnet bli stående i kategori A.

Totalt sett betyr dette at det frem til og med 2018 er 20 funn av 22 individer i kategori A og 7 funn av 9 individer i kategori E. Et noe urovekkende moment er at alle funn av fugler med (plast)ringer har blitt gjort i perioden 2010 til 2018. Noen av disse ringene har vært synlig bare på relativt kort avstand eller på gode

bilder. Når det gjelder funn fra tiden før den digitale fotorevolusjonen kan det derfor ikke utelukkes at små ringer kan ha blitt oversett. Sannsynligheten for at enkelte, kanskje til og med majoriteten, av funnene som nå plasseres i kategori A i realiteten gjelder rømte fugler må derfor sies å være stor. Som diskusjonen over bærer preg av er kategoriseringen av det enkelte funn en kvalifisert gjetning der NSKF har forsøkt å vurdere samtlige funn etter samme målestokk.

Sibirsnipe *Calidris tenuirostris* (0, 0, 0)

Følgende funn har tidligere vært godkjent, men anses etter revurdering ikke lenger å være tilstrekkelig dokumentert:

1987 AKERSHUS: 1K+ Rossholmen, Nordre Øyeren, Fet 12.9.

(Nordøst-Sibir; overvintrer fra Midtøsten gjennom Sør- og Sørøst-Asia til Australia). Dette funnet har tidligere vært publisert som Norges eneste av arten, og er nærmere beskrevet av Bilet mfl. (1992). Etter ny vurdering av foreliggende fotografi og beskrivelse er det imidlertid NSKFs konklusjon at andre arter ikke kan utelukkes med sikkerhet ettersom fuglen kun ble sett i flukt, og den ble bestemt i ettertid delvis ut fra ett bilde av suboptimal kvalitet. Sibirsnipe er dokumentert forekommende flere ganger i Nord- og Vest-Europa, bl.a. fem ganger i Storbritannia, tre ganger i Sverige og Nederland og én gang i Irland. Arten vil således være et forventet fremtidig tillegg til Norgeslisten, hvor sommermånedene peker seg ut med høyest potensial.

Kaspimåke *Larus cachinnans* (0, 62/63, 3)

Følgende funn har tidligere vært godkjent, kjennelse opprettholdes etter revurdering:

2000 VEST-AGDER: 1K Sjøsandene, Mandal 1.10* (F) (I. Flejsjø).

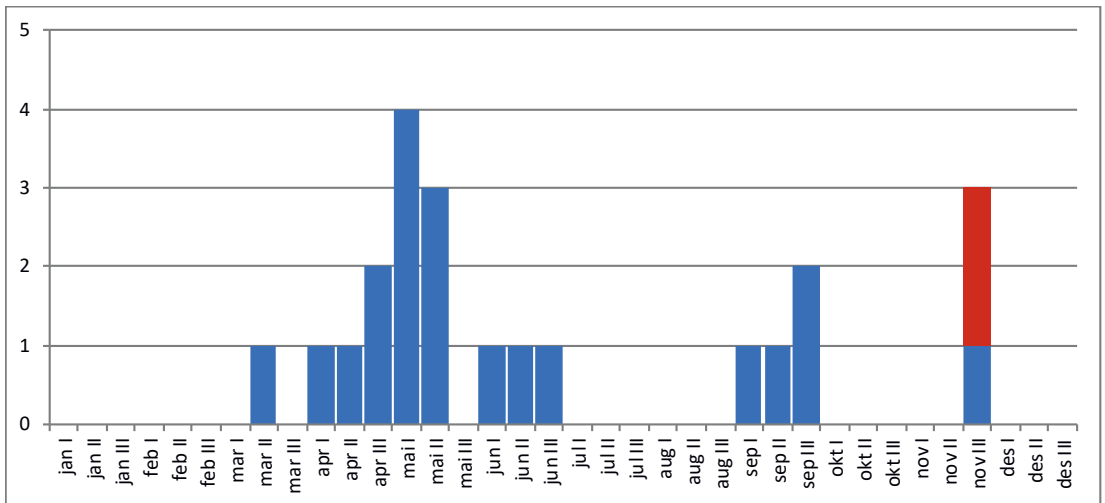
2001 ROGALAND: 2K Sirevåg, Hå 10.–13.2* (F) (*K. Mjølvsnes, J. Austevik mfl.).

2003 ØSTFOLD: 1K Tollboden, Fredrikstad 30.12* (F) (*S. Engebretsen mfl.).

ROGALAND: 2K Skeieområdet, Hå og Klepp 16.–29.4* (F) (*K. Mjølvsnes mfl.).

2004 ØSTFOLD: 2K Evjekaia, Fredrikstad 1.1–12.4 og 11.8–22.9* (F) (*S. Engebretsen mfl.).

Figur 7. Norske kategori A-funn av rødhalsgås fordelt på tidagersperioder. Blå farge angir funn og rød farge individer i de tilfeller der mer enn én fugl ble sett sammen. Norwegian Cat. A records of Red-breasted Goose by ten-day period.

- ROGALAND: 3K Kvasshem, Hå 16.–17.3* (F) (*K. Mjølunes, F. Kræmer).
- 2005 ROGALAND: Ad. Kvasshem, Hå 21.11* (F) (K. Mjølunes).
- 2007 ROGALAND: 2K Stora Stokkavatnet, Stavanger 14.2* (F) (M. Kersbergen).
HORDALAND: Ad. Byparken, Bergen 22.2* (F) (F. Falkenberg).
- 2008 VEST-AGDER: 3K Gismerøya, Mandal 3.2* (F) (*I. Flesjå mfl.).
- 2010 OSLO: 1K Middelalderparken, Oslo 28.10* (F) (C. Lome).
VEST-AGDER: 3K Mandal havn, Mandal 18.3* (F) (*T. Bentsen, I. Flesjå).
- 2011 VEST-AGDER: 2K Skinsnes, Mandal 25.–26.10* (F) (*T. Bentsen mfl.).
- 2013 VEST-AGDER: 2K Brennevinsmyra, Mandal 25.–27.7* (F) (*I. Flesjå, *K. M. Torland mfl.).
- 2014 ØSTFOLD: 2K Fredrikstad sentrum, Fredrikstad 25.–28.2* (F) (*A. Larsen mfl.).
VEST-AGDER: 2K Gismerøya, Mandal 16.2* (F) (*K. M. Torland mfl.).
ROGALAND: 2K Egersund havn, Egersund 16.2* (*S. Lode mfl.). 2K Sirevåg, Hå 24.2–9.3* (F) (*M. Dagsland mfl.).

over fremdeles å være tilstrekkelig dokumentert. Blant disse er det flere gjengangere. Observasjonene fra Østfold i 2003 og 2004 var av én og samme stasjonære fugl. Funnene fra Rogaland i 2007 og Vest-Agder i 2008 dreier seg om samme fargemerkede individ. Fuglen fra Mandal i 2013 er samme individ som publiseres fra Lista 6. august samme år i hoveddelen av denne rapporten. Likeledes dreier alle observasjonene fra Vest-Agder og Rogaland i 2014 seg om ett og samme individ.

Følgende funn har tidligere vært godkjent, men anses etter revurdering ikke lenger å være tilstrekkelig dokumentert:

- 2004 VEST-AGDER: 2K Nordhassel, Farsund 11.4.
ROGALAND: 2K Brusand og Kvasshem, Hå 10.2. 4K Skeie, Klepp 1.4.
- 2005 VEST-AGDER: 3K Gismerøya, Mandal 3.9.
- 2006 VESTFOLD: Ad. Sandefjord havn, Sandefjord 12.11.
- 2007 VESTFOLD: 2K Presterødkilen, Tønsberg 5.–8.4.
VEST-AGDER: 2K Gismerøya, Mandal 11.3.

Tidligere var det publisert 21 godkjente funn av kaspimåke i Norge. Etter ny gjennomgang av alle norske funn anses de 14 funnene som gjengis

De to funnene fra Vest-Agder i 2005 og 2007 er dementert siden hybridisering med gråmåke ikke kan utelukkes med sikkerhet ifølge obser-

vatøren. Felles for de øvrige funnene er at de var udokumenterte eller bare dokumentert med bilde(r) av lav kvalitet. NSKF har satt som krav at funn av kaspimåke, gulbeinmåke og amerika-gråmåke *L. smithsonianus* må være dokumentert med bilder av tilstrekkelig god kvalitet og som viser alle avgjørende karakterer for at funn skal kunne godkjennes.

Følgende funn har tidligere vært henlagt, men har etter revurdering fått endret status til utilstrekkelig dokumentert:

2003 VESTFOLD: 2K Ilene, Tønsberg 29.4.

Se artskommentar under hoveddelen av rapporten for mer om revurderingen av kaspimåke-funn.

Rettelser til tidligere rapporter

Rettelse til Høyland mfl. (2001):

Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis*

1990 ROGALAND: 2K+ ♂ Nesvåg, Sokndal 14.6–ca. 1.7* (F) (*J. Grastveit mfl.).

1991 ROGALAND: 3K+ ♂ Nesvåg, Sokndal 19.5–26.6 (*J. Grastveit mfl.).

Observasjonene fra begge årene dreier seg om samme individ, og som ble ringmerket i 1990. Funnet er tidligere publisert med feil lokalitet (Nedre Lauvås).

English summary

This is the 43rd annual report from the Norwegian rare birds committee (Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)). The majority of records published here are from 2018, but a number of older records are also included, mainly Caspian *Larus cachinnans* and Kumlien's Gulls

L. glaucooides kumlieni. NSKF follows advice given by the Taxonomic Advisory Committee (TAC) of the Association of European Records and Rarities Committees (AERC) on issues concerning taxonomy and nomenclature. The systematic list of accepted records is set out in the following system: (1) The bird's Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (2, 30/32, 2), refers respectively to the (i) total number of records/total number of individuals up to and including 1974, (ii) total number of records/total number of individuals from 1975 (the foundation year of NSKF), except (iii) records/individuals in 2018, (4) year, (5) county, (6) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and sometimes circumstances («rm.» means that the bird was ringed, «sy.» indicates a singing male), (7) site and municipality, (8) date, (9) * indicates if the record was complemented by positive evidence, and type of the evidence (F = photo, V = video, L = sound recording, DNA = DNA analysed), (10) observers' names in brackets, main observer(s) being specified first and emphasized with *, (11) roughly gives the species' distribution and (12) comments concerning the records.

Species new to the Norwegian list

Only one new species was accepted onto Category A of the Norwegian list in 2018: a 1st CY Squacco Heron *Ardeola ralloides* in Tromsø harbour, Tromsø, Troms from 23rd November to 12th December. In addition, two new subspecies were accepted: a male Eastern Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica melanoleuca* on Holsøya, Masfjorden, Hordaland from 10th to 13th May and an adult male Northern Harrier *Circus cyaneus hudsonius* on Røstlandet, Røst, Nordland on 8th June. The sole previously accepted record of Great Knot *Calidris tenuirostris* was found not proven after being re-assessed. Following these changes, the Norwegian list (Categories A–C) remains at 506 species by the end of 2018.

General trends

Also published here (species with fewer than ten previous records) are the 3rd and 4th Black Scoter *Melanitta americana*, 8th White-winged Scoter *M. deglandi*, 8th Pied-billed

Grebe *Podilymbus podiceps*, 8th and 9th Cattle Egret *Bubulcus ibis*, 5th Greater Spotted Eagle *Aquila clanga*, 9th Steppe Eagle *A. nipalensis*, 5th Demoiselle Crane *Grus virgo*, 7th Baird's Sandpiper *C. bairdii*, 10th Spotted Sandpiper *Actitis macularius*, 2nd Solitary Sandpiper *Tringa solitaria*, 2nd Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, 4th Scops Owl *Otus scops*, 2nd Blue-cheeked Bee-eater *Merops persicus*, 2nd Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata*, 9th and 10th Buff-bellied Pipit *Anthus rubescens*, 4th Brown Shrike *Lanius cristatus* and 3rd Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus*.

Record numbers for Norway of the following species were achieved during 2018 (number of records in brackets): Ring-necked Duck *Aythya collaris* (7), Oriental Turtle Dove *Streptopelia orientalis* (4), Black-throated Thrush *Turdus atrogularis* (5) and Booted Warbler *Iduna caligata* (3).

In general, numbers of rarities recorded in Norway in 2018 were at the same level as the year before. Compared to a normal year, late autumn produced more records than usual whereas the summer period, in particular June produced very slim returns.

Re-assessments

During the time that has passed since the last report was published, three re-assessments have been completed. In addition to the aforementioned Great Knot, all records of Red-breasted Goose *Branta ruficollis* have been reviewed in order to align categorisation. A total of 20 records involving 22 birds remain in category Category A after this review. The re-assessment of previously accepted records of Caspian Gull was also completed resulting in one third of the records now being considered not proven. A total of 51 new records do however bring the species total in Norway up to 65 records.

NSKF is still working with re-assessments of Yellow-legged Gull *L. michahellis*. As a consequence, no records of this species are published in this report, even though a few records were made during the year.

Referanser

Generelle referanser

For henvisninger til forekomst av sjeldne arter i Danmark, Finland og Sverige henvises det til de offisielle nettsidene for sjeldenhetskomiteene i de aktuelle landene. For å unngå for mange gjentakelser er disse referansene ikke angitt hver gang. Disse generelle referansene er:

Danmark: Sjældenhedsudvalget (SU) www.net-fugl.dk/dklist.php

Finland: Suomen Rariteettkomitea (RK) <https://tiedostot.birdlife.fi/rk/RK-hyvaksytyt-2018-asti.pdf>

Sverige: Raritetskommittén (Rk) www.birdlife.se/rk/raritetskatalogen

For en komplett liste med referanser til tidligere publikasjoner fra NSKF henvises det til nettsiden: www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php. Oppdatert Norgesliste med funndetaljer og statistikker for samtlige arter i kategoriene A–C er også tilgjengelig på komiteens nettsider. Alle godkjente funn av arter som er eller har vært på NSKFs rapporteringsliste er lagt ut på www.artsobservasjoner.no.

Øvrige referanser

Bilet, M., Syvertsen, Ø. & Wilson, J. R. 1992. Sibirsnipe observert for første gang i Norge. *Fauna* 45: 168–172.

Corell, M., Edman, A., Eriksson, A., Hellquist, A., Larsson, H., Malmhagen, B. & Waern, M. 2019. Så greppar Rk hybriderna. *Vår Fågelvärld* 78 (1): 34–41.

Hellquist, A. 2013. Rasbestämning av ejder. *Vår Fågelvärld* 72 (6): 36–45.